ΕΤΟΣ ΛΔ'. ΤΕΥΧΟΣ 395 γ'.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ

Μηνιαῖον θρησκευτικόν κοινωνικόν, οἰκογενειακὸν περιοδικόν.

Προνοίᾳ τῆς Α. Π. τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ.

Ὄργανον τοῦ Ἱερατικοῦ Συνδέσμου Θεσσαλονίκης.

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ Τῌ ΙΕΡᾼ ΜΝΗΜῌ ΤΟΥ ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΙΔΡΥΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΥΡΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ †

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ | ΜΑΡΤΙΟΣ | 1951

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο ΑΟΙΔΙΜΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ †

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ: "ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ„
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1917
ΙΔΡΥΤΗΣ: Ο Π. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - ΜΑΡΤΙΟΣ 1951. ΕΤΟΣ ΛΔ' Τ. 395.

Ο ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ †

Τὸ Σάββατον τῆς 17ης Μαρτίου, ὥραν 2.30′ μ. μ. ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον, ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος, ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης τῆς Ἀποστολικῆς τῶν Θεσσαλονικέων Ἐκκλησίας κυρὸς Γεννάδιος.

Ἡ κατὰ Ἀνατολὰς Ἐκκλησία θρηνεῖ τὴν ἀπώλειαν ἐπιλέκτου καὶ ζηλωτοῦ αὐτῆς Ἱεράρχου, ὅστις «ἐν ἀναβάσει θυσιαστηρίου ἐδόξασε περιβολὴν ἁγιάσματος . . . . ὡς ἥλιος ἐκλάμπων ἐπὶ ναὸν ὑψίστου». Τὸ εὐσεβὲς ποίμνιον θρηνεῖ τὸν ἀνύστακτον ποιμένα καὶ δημοφιλῆ ποιμενάρχην, τὸν ὁδηγήσαντα αὐτὸ εἰς νομάς σωτηρίους· οἱ μαθηταί, τὸν ἔμπλεον σοφίας καὶ ἀρετῆς διδάσκαλον· τῆς ἐπιστήμης ἡ σεμνὴ δέσποινα, τὸν γνήσιον καὶ εὐθαρσῆ Ἱεροφάντην τὸ τίμιον πρεσβυτέριον καὶ ἡ ἐν Χριστῷ διακονία, τὸν σοφὸν σύμβουλον καὶ σεβαστὸν παραστάτην.

Ἡ Θεία Πρόνοια ἐτοποθέτησε τὸν ἀείμνηστον Ἱεράρχην εἰς τὴν πλέον ἐπίζηλον καὶ ὡραίαν ἔπαλξιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πλέον ὑπεύθυνον καὶ πλήρη συνεχῶν καὶ σκληρῶν ἀγώνων Μακεδονικὴν Μητρόπολιν.

Ἡ ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Β. Ἑλλάδος 40ετὴς ποιμαντορία του ὑπῆρξε ἕνας συνεχὴς σχεδὸν ἀγών, μία ἀτελείωτος θυσία, ἕνας τραχὺς μόχθος. Καὶ κατὰ τοὺς ὡραίους τούτους ἀγῶνας ἀνεδείχθη ἥρως ἀκατάβλητος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἔθνους.

Πιστὸς στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ, οὐδέποτε ἐγκατέλιπε τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ποίμνιον καὶ εἰς τὰς μᾶλλον ἀντιξόους καὶ πλήρεις κινδύνων περιστάσεις. Ἠκολούθησε πιστῶς τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἀρχιποίμενος: «ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων».

Ἡ περισσὴ δυναμικότης του εὑρίσκετο εἰς διηνεκῆ ἐνέργειαν, χρησιμοποίησιν καὶ κατανάλωσιν.

Ἀπὸ τῆς Ἀποστολικῆς σκοπιᾶς, τῆς πόλεως τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, παρηκολούθησε μετὰ ψυχραιμίας ὅλας τὰς περιπετείας τοῦ Ἔθνους χωρὶς ποτὲ νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ ἐπιπολαίους καὶ προσκαίρους ἐνθουσιασμούς.

Πολλάκις ἐγένετο ὁ συνετὸς μέντωρ τῶν πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων.

Ὁ Θεσσαλονίκης Γεννάδιος ὑπῆρξε φωτεινὴ καὶ ἐμπνευσμένη προσωπικότης. Τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ αἰῶνος μας θὰ φέρῃ τὴν σφραγίδα τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐκλιπόντος μεγάλου Ἱεράρχου. Ἡ ἱστορία τῆς Θεσ)νίκης θὰ ἀναγράψῃ χρυσοῖς καὶ ἀνεξιτήλοις γράμμασι τὸ ὄνομα τοῦ Μητροπολίτου Γενναδίου.

Μορφωθεὶς εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Φαναρίου, παρὰ τοὺς πόδας τῶν μεγαλοπνόων καὶ σοφῶν Πατριαρχῶν, Κων)τίνου τοῦ Ε΄. καὶ Ἰωακεὶμ τοῦ Γ΄. ἀνεδείχθη ἄξιος τούτων μαθητὴς καὶ συνεχιστὴς τῶν ὡραίων ὁραματισμῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους. Ἡ ἐπιβλητικότης τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐνεσαρκοῦτο εἰς τὸ πρόσωπόν του καθ' ὅλην τὴν μακρὰν ποιμαντορίαν του ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ὑπῆρξεν ὁ Πρύτανις τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἡ πολιά του μορφὴ τὸ ἱερὸν σύμβολον τῆς ὡραίας ζωῆς τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐν τῷ προσώπῳ του ἔζη τὸ ἱστορικὸν Φανάριον.

Ἡ ἀρχοντικὴ ἐμφάνισις τῆς Μητροπόλεώς του καὶ ἡ Βιβλική του μορφή, ἡ ἁπλότης καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ χα-

ρακτῆρός του καὶ ἡ ἀπέραντος χριστιανική του ἀγάπη, εἷλκυον τὴν συμπάθειαν ὅλων ὅσοι τὸν ἐπλησίαζον. Οὐδεὶς προστρέχων εἰς αὐτὸν ὅπως ἐξαιτήσηται τὴν συνδρομήν του εἴτε ὑλικὴν εἴτε ἠθικὴν «κατησχυμένος ἀπ' αὐτοῦ ἐπορεύετο». Ἐπρωτοστάτει εἰς πᾶσαν εὐγενῆ ἐξόρμησιν, ἀφορῶσαν τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ποιμνίου του.

Ὁ Θεσσαλονίκης Γεννάδιος ἀνεδείχθη ἄξιος συνεχιστὴς τοῦ ἔργου τῶν μεγάλων καὶ ἁγίων προκατόχων του, τοῦ Εὐσταθίου καὶ τοῦ Γρηγορίου Παλαμᾶ καὶ τῆς ἄλλης πλειάδος τῶν σοφῶν καὶ πεπνημένων Ἱεραρχῶν τῆς Μητροπόλεως τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἰλλυρικοῦ.

Κατὰ τὴν πολυετῆ ποιμαντορίαν του ἐν Θεσσαλονίκῃ ηὐτύχησε νὰ ἴδῃ ὡραίας ἡμέρας καὶ νὰ εὐλογήσῃ καὶ ὑμνήσῃ πρῶτος τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας, κατόπιν σκληρᾶς δουλείας πέντε αἰώνων. Κατὰ δὲ τὰς κρισίμους καὶ ἀποφράδας ἡμέρας, πλήρης ἐνθέου ζήλου καὶ ἀκαταβλήτου ἀγωνιστικότητος ἀντιμετώπιζε τὸν ἐχθρόν, οἱοσδήποτε καὶ ἂν ἦτο, ἄγρυπνος φρουρὸς παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ποιμνίου του.

Ἔναυλοι παραμένουν οἱ ἐνθουσιώδεις λόγοι του, οἱ γεμᾶτοι πίστιν, ἐλπίδα καὶ πατριωτικὸν παλμόν, κατὰ τὰς σκοτεινὰς ἐκείνας ἡμέρας τῆς τελευταίας τριπλῆς βαρβάρου κατοχῆς, (1941—1945). Τὰ ἀξέχαστα ἐκεῖνα κηρύγματά του, «ζῶντα καὶ ἐνεργῆ καὶ τομώτερα ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, διικνούμενα ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν καὶ κριτικὰ ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας» (Ἑβρ. 4,12-13), ἐνίσχυον τὸ ἐθνικὸν φρόνημα τοῦ λαοῦ, ὥστε νὰ παραμένῃ ἄκαμπτος καὶ ἀλύγιστος εἰς τὰς τρομερὰς δοκιμασίας τῆς ἀπαισίας κατοχῆς. Κατὰ τὰς κρισίμους ἐκείνας στιγμὰς τῶν δισταγμῶν καὶ τῶν κάμψεων σωμάτων καὶ ψυχῶν πολλοὶ Θεσσαλονικεῖς προσήρχοντο εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν διὰ νὰ ἀντλήσουν πίστιν, καρτερίαν, καὶ ἐλπίδα.

Ὑπῆρξαν περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας ὁ Θεσσαλονίκης Γεννάδιος, ἀψηφῶν πάντα κίνδυνον ἔθετε τὴν ζωὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου του. Τὸ ὄνομά του θὰ παραμείνῃ διὰ τὴν Θεσσαλονίκην θρῦλος καὶ ἱστορία, διότι δὲν ὑπῆρχε ἐκδήλωσις τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῆς πόλεως ἐν ᾗ δὲν ἀνεφέρετο τὸ ὄνομα τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου.

Ἡ πολύπλευρος καὶ πολυσχιδὴς διακονία του ὡς ποιμενάρχου ἀνέδειξε τὴν Ἀποστολικὴν τῶν Θεσσαλονικέων Ἐκκλησίαν πρότυπον πνευματικῆς κινήσεως καὶ δράσεως.

Τὸ θεόπνευστον παράγγελμα «κτῆσαι σοφίαν, κτῆσαι σύνεσιν, ἐράσθητι αὐτῆς . . . . τίμησον αὐτήν, ἵνα δῶ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων», εὗρε πλήρη τὴν ἐφαρμογὴν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀειμνήστου Ἱεράρχου.

Καθ' ὅλην τὴν μακρὰν Ἀρχιερατείαν του ὑπῆρξε φαινόμενον ἀκαταπονήτου ἐργατικότητος καὶ δραστηριότητος. Διὰ τοῦτο ὅταν πρὸ πενταμήνου οἱ ἰατροὶ διέγνωσαν σοβαρὰν καρδιακὴν πάθησιν καὶ συνέστησαν αὐτῷ ἀνάπαυσιν καὶ ἀποχὴν ἀπὸ πάσης ἐργασίας, ἀπήντησε: «Ἂν πρόκειται νὰ ζῇ κανεὶς χωρὶς νὰ ἐργάζεται, εἰς τὶ ὠφελεῖ ἡ τοιαύτη ζωή ;».

Τοιούτου σοφοῦ, συνετοῦ καὶ ἀκαμάτου Ποιμενάρχου πενθεῖ τὴν ἀπώλειαν ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία καὶ ἰδιαιτέρως ἡ Μητρόπολις τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ὁποίας ἠνάλωσεν ἑαυτὸν ἐπὶ ὁλόκληρον τεσσαρακονταετίαν.

Τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον ἐδημιούργησεν ὁ θάνατός του εἶναι δυσαναπλήρωτον.

Ὁ Κύριος εἴθε νὰ ἀναδείξῃ ἀντάξιον διάδοχον τοῦ ἀποιχομένου διακεκριμένου Ἱεράρχου.

Τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γενναδίου, τοῦ πολυσεβάστου ἡμῶν Γέροντος, αἰωνία ἡ μνήμη.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ Σ. ΡΟΚΚΟΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ ἀοίδιμος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Γεννάδιος, κατὰ κόσμον Γεώργιος Ἀλεξιάδης, ἐγεννήθη ἐν Μεσοπόλει τῆς Προύσσης τῷ 1868 ἐκ γονέων εὐσεβῶν, τοῦ Ἀλεξίου καὶ τῆς Ἀναστασίας Ἀλεξιάδου. Τὰ πρῶτα γράμματα διήκουσεν ἐν Προύσσῃ καὶ εἶτα θείῳ ζήλῳ πρὸς τὴν ἱερὰν ἐπιστήμην κινούμενος εἰσῆλθεν εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Ἱερὰν Θεολογικὴν Σχολὴν ἐξ ἧς καὶ ἀπεφοίτησεν τῷ 1893, ἀνακηρυχθεὶς Διδάσκαλος τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας. Τῇ 6 Φεβρουαρίου καὶ καθ' ὃν χρόνον διήνυε τὸ τελευταῖον ἔτος τῶν σπουδῶν αὐτοῦ, ἐχειροτονήθη εἰς διάκονον ἐν τῷ ναϊδρίῳ τῆς Σχολῆς ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Κορυτσᾶς Φιλοθέου, Συνοδικοῦ καὶ Ἐφοροταμίου τῆς Σχολῆς. Ἡ μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν αὐτοῦ Ἐκκλησιαστικὴ καὶ Ἐθνική του σταδιοδρομία ὑπῆρξεν ἡ ἑξῆς:

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1893 προσκλήσει τοῦ τότε Μητροπολίτου Μαρωνείας, μετέβη εἰς Γκιουμουλτζίναν, τὴν σημερινὴν Κομοτινήν, ἔνθα διωρίσθη Διευθυντὴς τῶν σχολῶν καὶ ἱεροκήρυξ, ἐργασθεὶς μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως μέχρι τοῦ Μαΐου 1897. Μεταξὺ τῶν μαθητῶν του ἐν Κομοτινῇ συγκατελέγοντο καὶ ὁ μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ἀείμνηστος Χρύσανθος καὶ ὁ νῦν Καθηγητὴς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Στίλπων Κυριακίδης.

Τῷ 1897 κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς Κωνσταντινούπολιν, συστάσει τοῦ τότε Μ. Πρωτοσυγκέλλου καὶ εἶτα ἀειμνήστου ἐθνομάρτυρος Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσοστόμου, συμμαθητοῦ καὶ συμπατριώτου αὐτοῦ, διωρίσθη ὑπογραμματεὺς τῆς Συνόδου, ὑπὸ Πατριάρχας Κων)τῖνον τὸν Ε'. καὶ Ἰωακεὶμ τὸν Γ'. παρὰ τοῦ ὁποίου προεχειρίσθη εἰς πρεσβύτερον τῇ 19ῃ Ὀκτωβρίου 1902 καὶ τῇ 23ῃ ἰδίου ἐχειροθετήθη εἰς Ἀρχιμανδρίτην, ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ ναῷ.

Μετὰ ὀκταετῆ εὐδόκιμον ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὑπηρεσίαν τὴν 1ην Ὀκτωβρίου τοῦ 1905 ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Μητροπολίτης Λήμνου καὶ τὴν 9ην ἰδίου μηνὸς ἐχειροτονήθη εἰς Ἐπίσκο-

πον, ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ΄. συλλειτουργούντων ὀκτὼ Συνοδικῶν. Ἡ δρᾶσίς του ἐν Λήμνῳ ὑπῆρξε πλουσιωτάτη, δι' ὃ καὶ ἐπεσπάσατο ἀμέριστον τὴν συμπάθειαν καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦ ποιμνίου του. Οἱ Λήμνιοι μέχρι σήμερον διατηροῦσι ζωηρὰν ἀνάμνησιν τῆς μεταξὺ αὐτῶν καρποφόρου ποιμαντορίας του, διότι εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ ἀειμνήστου Ἱεράρχου ὀφείλεται οὐ μόνον ἡ ἀνέγερσις καὶ ἀνακαίνισις Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ πολλῶν σχολικῶν κτιρίων, ὡς καὶ ἡ δωρεὰ τοῦ πολυτελοῦς Μεγάρου τοῦ ὁμογενοῦς Γεωργίου Ἀντωνιάδου, ἵνα χρησιμεύσῃ ἐσαεὶ ὡς Ἱ. Μητρόπολις καὶ κατοικία τοῦ ἑκάστοτε Μητροπολίτου Λήμνου.

Τὸ ἕκτον ἔτος τῆς ἐν Λήμνῳ ποιμαντορίας αὐτοῦ (1911) ἐκλήθη ὡς Συνοδικὸς εἰς Κων)πολιν. Κατὰ τὴν ἐπὶ ἓν καὶ ἥμισυ ἔτος παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ παρεδρείαν αὐτοῦ διετέλεσε: 1) Μέλος τοῦ Μικτοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Πατριαρχείων. 2) Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων. 3) Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τοῦ ἐν Πριγκήπῳ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου Ἀρρένων καὶ τέλος μέλος διαφόρων ἄλλων Ἐπιτροπῶν, παρασχὼν πολυτιμωτάτας ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὴν ἐν Κων)πόλει ὁμογένειαν.

Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐκτιμῶσα καὶ ἀμείβουσα τὰς μέχρι τοῦδε ὑπηρεσίας αὐτοῦ προήγαγεν αὐτὸν τὸν Μάϊον τοῦ 1912 εἰς τὸν περίβλεπτον Ἀποστολικὸν θρόνον Θεσσαλονίκης, ὃν ἐπαξίως ἐποίμανε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

Ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἀειμνήστου Γενναδίου συνέπεσε κατὰ τὰς παραμονὰς μεγάλων πολιτικῶν γεγονότων. (Βαλκανικὸς πόλεμος 1912 - 13). Ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν αὐτοῦ ὡς Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ἠξιώθη νὰ ἴδῃ ἐλευθέραν τὴν πόλιν τοῦ Πολιούχου ἁγίου Δημητρίου καὶ νὰ εὐλογήσῃ πρῶτος τὴν γαλανόλευκον καὶ τὸν νικηφόρον ἑλληνικὸν στρατόν, ὁδηγούμενον ὑπὸ τοῦ δαφνοστεφοῦς Στρατηλάτου, τοῦ Διαδόχου Κωνσταντίνου καὶ τοῦ ἐθνομάρτυρος Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α΄. καὶ νὰ καθαγιάσῃ καὶ ἀποδώσῃ εἰς τὴν Χριστιανικὴν λατρείαν τοὺς Βυζαντινοὺς ναούς, οἱ ὁποῖοι ἐχρησιμοποιοῦντο ὑπὸ τῶν κατακτητῶν ὡς Μουσουλμανικὰ τεμένη.

Ἀνασκοποῦντες ἐν συντομίᾳ τὴν ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν περίπου πολυμερῆ δρᾶσιν τοῦ ἀειμνήστου, ὡς Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, ἀναφέρομεν τὰ ἑξῆς σημεῖα:

1) Τὴν διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Κοινοτικοῦ Κανονισμοῦ Θεσσαλονίκης συνδιαλλαγὴν τῶν ἀδιαλλάκτως διισταμένων Κοινοτικῶν μερίδων, χάρις εἰς τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν περίνοιαν

καὶ πειστικότητα. Τὸ γεγονὸς ἐθεωρήθη ὡς μέγα κατόρθωμα τοῦ νέου Μητροπολίτου καὶ ἐτηλεγραφήθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

2) Ἵνα δυνηθῇ νὰ ἔρχεται ἀρωγὸς εἰς τοὺς ἀναξιοπαθοῦντας τοῦ ποιμνίου του καὶ εἰς ἄλλους ἀπόρους διερχομένους ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ ἀπεκδεχομένους τὴν ὑλικὴν συνδρομὴν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, συνέστησε τῷ 1912 τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον Πτωχῶν καὶ ἀργότερον τὰ Φιλόπτωχα ἐνοριακὰ Ταμεῖα.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν Φιλοπτώχων Ταμείων ὁ ἀείμνηστος διετέλεσεν ὁ μοχλὸς καὶ τὸ κέντρον πάσης φιλανθρωπικῆς κινήσεως ἐν Θεσ)νίκῃ προαγωγὼν καὶ ἐπεκτείνας τὰ ὑπὸ τὴν Προεδρείαν αὐτοῦ Φιλανθρωπικὰ Ἱδρύματα οἷα: τὸ Ἐθνικὸν Παπάφειον Ὀρφανοτροφεῖον, τὸ Χαρίσειον Γηροκομεῖον, τὸ Θεαγένειον Νοσοκομεῖον. Ὑπεβοήθησεν ὡσαύτως τὰ μέγιστα εἰς τὴν σύστασιν καὶ ὀργάνωσιν διαφόρων ἄλλων φιλανθρωπικῶν ὀργανισμῶν ὡς τοῦ Βρεφοκομείου «ἅγιος Στυλιανός,» τοῦ Ἀσύλου ὀρφανῶν θηλέων, τοῦ Ὀρφανοτροφείου Μελίσσης, τοῦ Προσφυγικοῦ Φοίνικος, τοῦ Ἀσύλου τοῦ Παιδιοῦ κ. ἄ.

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν φοβερὰν Μικρασιατικὴν καταστροφήν, ὅτε ἑκατοντάδες χιλιάδων προσφύγων κατέφυγον εἰς τὴν Μακεδονίαν, ὁ Θεσσαλονίκης Γεννάδιος ἀνέπτυξεν ἐξαιρετικὴν δρᾶσιν ὡς πρόεδρος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Προσφύγων, ἐργασθεὶς ἐντατικῶς διὰ τὴν στέγασιν, τὴν περίθαλψιν καὶ ἀποκατάστασιν αὐτῶν, παραχωρήσας τότε καὶ ἀρκετὰς Ἐκκλησίας τῆς πόλεως διὰ τὴν πρόχειρον ἐγκατάστασιν τῶν ἀστέγων ἀδελφῶν ἡμῶν προσφύγων.

Ὡσαύτως ἀξιοσημείωτον φιλανθρωπικὴν δρᾶσιν ἐπεδείξατο ὁ ἀείμνηστος καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τελευταίας ξενικῆς κατοχῆς διὰ τῆς ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης, καὶ συσσιτίων ἀπόρων, χορηγίᾳ εὐπόρων συμπολιτῶν καὶ τῇ ἀρωγῇ τοῦ παραρτήματος τοῦ Διεθνοῦς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Φωτεινὴν περίοδον θὰ σημειώσῃ ἡ δρᾶσις τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου κατὰ τὴν κατοχὴν ὁπότε διὰ τῆς σθεναρᾶς παρεμβάσεώς του παρὰ ταῖς Γερμανικαῖς ἀρχαῖς κατώρθωσε νὰ βελτιώσῃ τὴν θέσιν τῶν ὁμογενῶν καὶ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν πολλῶν ἐκ τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος.

Μετὰ δὲ τὴν λῆξιν τοῦ παγκοσμίου πολέμου καὶ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν, κατὰ τὰ ἔτη τῆς Σλαυοδούλου ἀνταρσίας, συνετέλεσε εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς ὀργανώσεως τῶν «Φίλων τοῦ στρατοῦ» τῆς τοσαύτας πολυτίμους ὑπηρεσίας προσενεγκούσης εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐπιστράτων. Ὡσαύτως διετέλεσε Πρόεδρος τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ

Οἴκου Τυφλῶν, τῆς Κ. Ἐπιτροπῆς Παιδοπόλεων, τῶν Παιδικῶν σταθμῶν, τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος, τοῦ Ἐράνου Πρόνοια Β. Ἐπαρχιῶν, τῆς Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας, τοῦ Ταμείου ἀνεγέρσεως σχολικῶν διδακτηρίων, τῆς Οἰκοκυρικῆς σχολῆς, τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου, τῶν Φίλων τοῦ Χωριοῦ, τοῦ Α.Ο.Ν.Α.Δ.Θ. κ. ἄ.

3) Κατιδὼν τὴν τότε ἔλλειψιν θρησκευτικοῦ περιοδικοῦ προέβη τῷ 1917 εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ «Γρηγορίου Παλαμᾶ», τὸ ὁποῖον, χάρις εἰς τὰς ἀόκνους ἐνεργείας αὐτοῦ ὑλικῶς ἐξασφαλιζόμενον, συνεχίζει ἔκτοτε τὴν ἀνελλιπῆ του σταδιοδρομίαν, διανῦον ἤδη τὸ τριακοστὸν τέταρτον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ ἔτος. Ὁ «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» προσέφερε μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τὴν Βυζαντινὴν καὶ μεσαιωνικὴν ἡμῶν ἱστορίαν διὰ τῆς δημοσιεύσεως ἀνεκδότων χειρογράφων, ἰδίως ἀπὸ τὰς ἀνεξαντλήτους Βιβλιοθήκας τοῦ ἁγ. Ὄρους, ἀλλὰ καὶ τὸν Χριστιανικὸν ἐν γένει κόσμον ἐξυπηρέτησε διὰ τῆς δημοσιεύσεως ἀξιολόγων ἠθικοκοινωνικῶν ἄρθρων καὶ μελετῶν.

4) Ἕτερον ἐξ ἴσου ἐνδιαφέρον ζήτημα τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησε τὸν ἐκλιπόντα Ἱεράρχην, ἦτο ἡ τῷ 1917 σύστασις τοῦ Ἱερατικοῦ Συνδέσμου, ἥτις συνετέλεσεν εἰς τὴν πνευματικὴν μόρφωσιν καὶ ἐξύψωσιν τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου διὰ καταλλήλων διαλέξεων καὶ μαθημάτων, γενομένων εἴτε παρ' αὐτοῦ εἴτε παρ' ἄλλων εἰδικῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Μεγάρῳ.

5) Ὡσαύτως ὁ ἀείμνηστος Ἱεράρχης κατέβαλε μεγίστας προσπαθείας διὰ τὴν τόνωσιν τοῦ Θείου κηρύγματος τόσον διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ συμβολῆς, ὅσον καὶ διὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν Βοηθῶν Ἐπισκόπων, Πρωτοσυγκέλλων καὶ λοιπῶν μεμορφωμένων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Ἱστορικὰ θὰ παραμείνωσιν τὰ συγχρονισμένα κηρύγματά του καὶ ἰδίᾳ οἱ πανηγυρικοὶ καὶ ἐθνικοὶ αὐτοῦ λόγοι, ὡς καὶ οἱ εἰς διαφόρους ἐκτάκτους περιστάσεις ἐκφωνηθέντες, πλεῖστοι τῶν ὁποίων ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ περιοδικὸν «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς».

6) Ὁ Μητροπολίτης Θεσ)νίκης παρὰ τὸ πολυάσχολον αὐτοῦ εἰς ἔργα κοινωνικῆς προνοίας καὶ διοικήσεως ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ καὶ συγγραφικὴν ἐνέργειαν μικρὰν μὲν ἀλλὰ σημαντικήν.

7) Πλὴν τῆς ἐσωτερικῆς αὐτοῦ δράσεως ὁ ἀοίδιμος Ἱεράρχης ἔχει νὰ παρουσιάσῃ καὶ ἐξωτερικὴν τοιαύτην, δεῖγμα καὶ τοῦτο τῆς ἐκτιμήσεως ἧς ἀπήλαυε καὶ παρὰ τοῖς ξένοις: Οὕτω συμμετέσχεν:

α) Ὡς Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ ἐν Πέρτσαχ τῆς Αὐστρίας συνελθόντος Παγκοσμίου Συνεδρίου τῶν Χριστιανικῶν

Τὸ σεπτὸν σκῆνος τοῦ Ἱεράρχου ἐπὶ τῆς νεκρικῆς κλίνης ὀλίγας στιγμὰς μετὰ τὸν θάνατον.

Ὁ σεπτὸς νεκρὸς ἐπὶ τοῦ θρόνου μὲ τὴν γαλανόλευκον.

Ἀδελφοτήτων τῶν Νέων, (1923), διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ζωῆς τοῦ παιδιοῦ, ἔνθα ἐπέτυχε τὴν διάθεσιν σημαντικοῦ ποσοῦ δολλαρίων, παρὰ τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου, χρησιμεύσαντος ὡς πυρῆνος διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ μεγάρου τῆς Χ.Α.Ν. Θεσσαλονίκης.

β) Μετέβη εἰς Ἀμερικὴν (1926) ἐπὶ εἰδικῇ ἀποστολῇ πρὸς διενέργειαν ἐράνων ὑπὲρ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ἀνεγειρομένου μεγάρου τῆς Χ.Α.Ν.Θ. τοῦ ὁποίου ἡ δαπάνη προϋπελογίσθη εἰς 22.000.000 δολλάρια. Κατὰ τὴν ἐν Ἀμερικῇ διαμονήν του ἐμελέτησε καὶ τὸ τότε αὐτόθι ὑφιστάμενον Ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα καὶ ὑπέβαλε σχετικὸν ἐμπεριστατωμένον ὑπόμνημα εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, δεχθεὶς τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Μ. Ἐκκλησίας. Καὶ

γ) Ἔλαβε μέρος ὡς Πρόεδρος τῆς ὑπὸ τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Διεθνοῦς Συνεδρίου τῆς Στοκχόλμης «Ζωὴ καὶ ἐργασία» συνελθούσης ἐν Θεσσαλονίκῃ Πανορθοδόξου συσκέψεως (1930), καθ' ἣν ἐξετάσθη τὸ ζήτημα τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν νέων εἰς τὰς Ὀρθοδόξους Χώρας, ὡς καὶ ἄλλων συνεδρίων.

8) Ὡσαύτως δέον νὰ ἀναφέρωμεν καὶ τὴν συμμετοχὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει συνελθοῦσαν Διορθόδοξον Ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τοῦ προγράμματος τῆς μελλούσης Πανορθοδόξου Συνόδου, καθ' ἣν ἀντεπροσώπευσε τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ τότε Μητροπολίτου Κερκύρας Ἀθηναγόρου, τοῦ νῦν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἐν ἀτελεῖ σκιαγραφίᾳ ἡ πολυμερὴς δρᾶσις τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γενναδίου κατὰ τὸ ἥμισυ περίπου αἰῶνος διάστημα τῆς Ἀρχιερατείας αὐτοῦ, διάστημα μεστὸν ἀόκνου ἐργασίας καὶ ἐνεργείας, ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τῶν συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους. Ὡς Ποιμενάρχης ἀνεδείχθη ἀληθὴς ποιμὴν τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ, «δυνατὸς τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ, περὶ πάντα ἑαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ». (Α'. Τιμ. 4,12) «καὶ οὐδέποτε ἀμελῶν τοῦ ἐν αὐτῷ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη αὐτῷ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν».

Λόγῳ τῶν μεγάλων αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐτίμησε κατὰ διαφόρους καιροὺς τὸν ἐκλιπόντα Ἱεράρχην διὰ τῆς εἰς αὐτὸν ἀπονομῆς μεταλλίων ἐξαιρέτων πράξεων, τοῦ Ἀνωτέρου Ταξιάρχου τοῦ Σωτῆρος, τοῦ

Μεγαλοσταύρου τοῦ Φοίνικος καὶ τοῦ Μεγαλοσταύρου Γεωργίου τοῦ Α'.

Ἐπίσης εἶχε τιμηθῇ ὑπὸ τῆς Σερβικῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ παρασήμου τοῦ Ἀνωτέρου Ταξιάρχου καὶ τοῦ Μεγαλοσταύρου τοῦ ἁγ. Σάββα, ὡς καὶ δι' ἄλλων Τουρκικῶν παρασήμων καὶ τιμητικῶν διακρίσεων.

Π. Σ. Ρ.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΝ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΗΔΕΙΑΝ ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ

Τὰς πρώτας μεταμεσημβρινὰς ὥρας τοῦ Σαββάτου, 17ην Μαρτίου, ὁ ἀοίδιμος Ἱεράρχης ὑποστὰς ἐγκεφαλικὴν αἱμορραγίαν, περιῆλθεν εἰς ἀφασίαν. Τῇ ἐπεμβάσει τοῦ θεράποντος ἰατροῦ κ. Χρυσάνθου, συνῆλθεν ἐλαφρῶς, χωρὶς τοῦτο νὰ ἐξαλείψῃ τὸ κρίσιμον τῆς καταστάσεως. Ὁ θεράπων ἰατρὸς ἔσπευσε νὰ καλέσῃ καὶ τοὺς συναδέλφους του ἰατροὺς κ. κ. Παπαϊωάννου, Νικολουδάκην, Τζελέπογλου, Κούφαν, Τζιβανόπουλον, ἀργότερον δὲ ἐκλήθησαν καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἰατροὶ κ. κ. Μισιρλόγλου, Ἀλεξανδρίδης καὶ Σιγάλας. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ Μητροπολίτης ἀπὸ πενταμήνου εἶχε προσβληθῇ ὑπὸ καρδιακοῦ νοσήματος καὶ ἐτέλει οἰκουρῶν.

Τὴν 5ην μ. μ. μετέλαβε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων ὑπὸ τοῦ π. Ἀρχιμ. Λ. Παρασκευοπούλου καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐψάλη παράκλησις ὑπὲρ ἀναρρώσεως τοῦ σεπτοῦ ἀσθενοῦς ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ῥόδου Σπυρίδωνος καὶ τοῦ Θ. Βοηθοῦ Ἐπισκόπου Μυρέων Τιμοθέου. Ἰατρικὰ δελτία ἐκδοθέντα ἐγνωστοποίησαν εἰς τὸ κοινὸν τὴν σοβαρότητα τῆς καταστάσεως τοῦ Μητροπολίτου. Μολονότι τὴν ἐπαύριον τῆς προσβολῆς, χάρις εἰς τὰς ἀόκνους προσπαθείας τῶν ἰατρῶν, ἐσημειώθη ποιά τις βελτίωσις τῆς καταστάσεως, οὐχ ἧττον ἡ σοβαρότης τῆς ἀσθενείας δὲν ἐξέλιπεν, ὁπότε τὴν πέμπτην ἀπὸ τῆς πρώτης κρίσεως ἡμέραν, νέα προσβολὴ ἐπελθοῦσα ἐπέφερε τὸ τέλος τῆς ζωῆς τοῦ ἀκαμάτου ἐργάτου τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου, τοῦ ἑαυτὸν δαπανήσαντος ὑπὲρ τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας.

Εὐθὺς ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ σεπτοῦ Ποιμενάρχου οἱ ῥαδιοφωνικοὶ σταθμοὶ διέκοψαν τὰς ἐκπομπὰς τοῦ προγράμματός

των διὰ νὰ σκορπίσουν ἀνὰ τοὺς αἰθέρας τὸ θλιβερὸν ἄγγελμα τῆς ἀπωλείας τοῦ μεγάλου Ἱεράρχου τῆς Θεσσαλονίκης. Οἱ κώδωνες τῶν ἱερῶν ναῶν ἤρχησαν νὰ ἠχῶσι πενθίμως καὶ αἱ σημαῖαι τῶν δημοσίων κτιρίων, ἰδιωτικῶν καταστημάτων καὶ τῶν οἰκιῶν, ἀνηρτήθησαν μεσίστιοι, ἐνῷ πλήθη κόσμου ἐν καταφανεῖ συγκινήσει συνέρρεον εἰς εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν καὶ εἰς τὰς περὶ αὐτὴν ὁδούς. Οἱ προσερχόμενοι ὑπέγραφον εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ ἀνοιγὲν βιβλίον συλλυπητηρίων.

*
* *

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις ἐγνωστοποίησε τὸν θάνατον τοῦ σεπτοῦ Ποιμενάρχου διὰ τῆς κατωτέρω ἀνακοινώσεως

Μετὰ βαθυτάτης ὀδύνης ἀγγέλλομεν ὅτι ὁ σεπτὸς ἡμῶν πατὴρ καὶ Ποιμενάρχης Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κυρὸς Γεννάδιος ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ σήμερον Σάββατον 17ην Μαρτίου 1951 καὶ ὥραν 2.30 μ. μ. παραδοὺς ἠρέμα τὸ πνεῦμα εἰς χεῖρας τοῦ Οὐρανίου Πατρός.

Δεηθῶμεν ὅπως ὁ ζωῆς καὶ θανάτου Κύριος ἀναπαύσῃ τὴν μακαρίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἐν χώρᾳ ζώντων καὶ σκηναῖς ἁγίων.

Στέφανοι δὲν θὰ κατατεθῶσι. Οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ καταθέσωσι δωρεὰς εἰς μνήμην τοῦ ἐκδημήσαντος Πρωθιεράρχου εἰς τὸ ταμεῖον Πτωχῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, εἰς τὰ ὑπ᾽ αὐτοῦ Προεδρευόμενα Φιλανθρωπικὰ Ἱδρύματα ἢ εἰς τὸν ἔρανον ὑπὲρ τῶν Ἐκκλησιῶν.

† Ὁ Ρόδου ΣΠΥΡΙΔΩΝ
† Ὁ Μυρέων ΤΙΜΟΘΕΟΣ

* *
*

Ὡσαύτως ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις ἀπηύθυνε πρὸς τὸν ἱερὸν κλῆρον τὴν κάτωθι ἐγκύκλιον.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 17-3-1951
Πρὸς τοὺς Εὐλαβεστάτους Ἐφημερίους καὶ Διακόνους
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.

Μετὰ βαθυτάτης ὀδύνης ἀγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι ὁ σεπτὸς ἡμῶν Πατὴρ καὶ Ποιμενάρχης Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κυρὸς Γεννάδιος ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ σήμερον, παραδοὺς ἠρέμα τὸ πνεῦμα εἰς χεῖρας τοῦ Οὐρανίου Πατρός.

Δεηθῶμεν, ὅπως ὁ ζωῆς καὶ θανάτου Κύριος ἀναπαύσῃ τὴν μακαριστὴν Αὐτοῦ ψυχὴν ἐν χώρᾳ ζώντων καὶ σκηναῖς Ἁγίων.

Λυπηρόν, ἀλλ' ἐπιβεβλημένον, υἱϊκὸν χρέος ἐκτελοῦντες εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀοιδίμου Πρωθιεράρχου ἡμῶν καθορίζομεν τὰ κάτωθι:

1. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς σήμερον μέχρι δύσεως τοῦ ἡλίου, ὡς ἐπίσης καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας μέχρι τῆς ὥρας τῆς ταφῆς, οἱ κώδωνες τῶν Ἱερῶν Ναῶν θὰ σημαίνωσι κατὰ διαλείμματα πενθίμως.

2. Ἀπὸ σήμερον καὶ ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα, θὰ τελῶνται, ἐν ἅπασι τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τρισάγια, τὴν μὲν πρωΐαν τὴν 10ην π. μ. τὸ δὲ ἀπόγευμα τὴν 4.30 μ. μ. Κατ' ἐξαίρεσιν τὸ τρισάγιον τῆς πρωΐας τῆς αὔριον Κυριακῆς, θὰ τελεσθῇ εὐθὺς μετὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν, γνωστοποιουμένου τούτου ἐπ' ἐκκλησίας.

3. Εἰς ἅπαντας τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς δέον νὰ ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἡ σημαία μετὰ πένθους ἐκ μέλανος ὑφάσματος ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα.

4. Ἡ τιμητικὴ φρουρὰ τοῦ σεπτοῦ Σκήνους θέλει ἀποτελεσθῇ ἐκ τεσσάρων Κληρικῶν, ἐναλλασσομένων ἀνὰ ἡμίωρον, συμφώνως ταῖς ἐκδοθησομέναις ὁδηγίαις.

5. Χάριν τῆς ὁμοιομορφίας, εὐπρεπείας καὶ τάξεως, κατὰ τὴν κηδείαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ συμμετοχὴ τοῦ Κλήρου περιττὸν νὰ τονίσωμεν εἶναι ὑποχρεωτική, παραγγέλλομεν, ὅπως προσέλθητε ἀμελητὶ τὴν πρωΐαν τῆς Δευτέρας καὶ ὥραν 9.30 π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ Παναγίας Ἀχειροποιήτου, πρὸς λῆψιν σχετικῶν ὁδηγιῶν.

6. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας καλοῦνται ὅπως παρακολουθήσωσι αὐτὴν καὶ τὰ ἔντιμα μέλη τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν.

Ἐπὶ τούτοις διατελοῦμεν.

Εὐχέτης πρὸς Θεὸν
Ὁ Βοηθὸς Ἐπίσκοπος
† Ο ΜΥΡΕΩΝ ΤΙΜΟΘΕΟΣ

* * *

Τὴν 5.30 μ. μ. τῆς 17-3-51 εἰς τὸ Μέγαρον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἐγένετο σύσκεψις ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρόδου Σπυρίδωνος καὶ τοῦ Θ. Ἐπισκόπου Μυρέων Τιμοθέου, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος ἅπασαι αἱ Πολιτικαί, Δημοτικαί, Ἐκπαιδευτικαί, Στρατιωτικαί, Ἀστυνομικαὶ Ἀρχαί, ἡ Ἀνωτέρα Ἐνοριακὴ Ἀντιπροσωπεία καὶ ἄλλοι κοινωνικοὶ παράγοντες.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου Σπυρίδων ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς συγκεντρωθέντας μὲ ψυχικὸν πόνον ἀνήγγειλεν ἐπισήμως τὴν

ἀπώλειαν τοῦ σεπτοῦ Ἱεράρχου, εἰπὼν ὅτι ὁ ἐκλιπὼν ηὐτύχησε νὰ δοκιμάσῃ ἐπὶ μίαν τεσσαρακονταετίαν ἡμέρας χαρᾶς ἀλλὰ καὶ πικρίας τῆς πολυταράχου ζωῆς τῆς Χώρας ἡμῶν. Ἐτίμησε τὴν Θρησκείαν, καὶ τὸ Ἔθνος καὶ ἡ Πολιτεία ἀπένειμεν αὐτῷ τὰ ἀνώτατα αὐτῆς παράσημα.

Ἀκολούθως ὁ παριστάμενος ὑφυπουργὸς κ. Τερζόγλου ἐν καταφανεῖ συγκινήσει εἶπεν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις συμμετέχει ὁλοψύχως τοῦ πένθους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ὅτι τὸ πένθος αὐτῆς εἶναι καὶ πένθος τῆς Πολιτείας.

Εἶτα ὁ Ἐπιτελάρχης τοῦ Γ.Σ.Σ. ὁμιλῶν ἐξ ὀνόματος τοῦ Σωματάρχου εἶπεν ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς μετέχει εἰς τὸ βαρὺ πένθος τῆς Ἐκκλησίας καὶ θὰ τιμήσῃ ὡς ἁρμόζει τὸν ἐκλιπόντα Ἱεράρχην.

Τέλος ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Δήμου ἐζήτησεν ὅπως τὰς δαπάνας τῆς κηδείας ἀναλάβῃ τιμῆς ἕνεκεν ὁ Δῆμος Θεσ)νίκης, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐδέχθησαν οἱ παριστάμενοι. Ἡ κηδεία ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ τὴν 21ην Μαρτίου ὥρᾳ 10.30 π.μ. ἐκ τοῦ ἱ. ναοῦ ἁγ. Δημητρίου.

Ἐν ἰδιαιτέρᾳ συσκέψει ἀπεφασίσθη ὅπως ὡς πρὸς τὸν ἐνταφιασμὸν τηρηθῇ ἡ Πατριαρχικὴ τάξις δ.λ.δ. ὁ σεπτὸς νεκρὸς νὰ ἐνταφιασθῇ καθήμενος ἐπὶ θρόνου καὶ ἐνδεδυμένος τὴν Ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ στολήν.

Η ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΣΚΗΝΟΥΣ ΕΙΣ ΤΟΝ Ι. ΝΑΟΝ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΤΟ ΛΑΪΚΟΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ

Τῆς κηδείας ὁρισθείσης διὰ τὴν Τετάρτην 21ην Μαρτίου, ἀπεφασίσθη ὅπως τὸ σκῆνος τοῦ ἀειμνήστου μεταφερθῇ εἰς τὸν ἱ. ναὸν τοῦ ἁγ. Δημητρίου καὶ ἐκτεθῇ εἰς λαϊκὸν προσκύνημα. Ἡ ἐκφορὰ ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἔλαβε χώραν τὴν 7.30 μ. μ. τῆς 17ης Μαρτίου, τῇ συμμετοχῇ, ἐν μεγάλῃ, συγκινήσει, τοῦ κλήρου τῆς πόλεως, τῶν ἀρχῶν, χιλιάδων χριστιανῶν καὶ τῆς μουσικῆς τοῦ Παπαφείου Ὀρφανοτροφείου, πλαισιουμένη ὑπὸ στρατιωτῶν τῶν Λ.Ο.Κ. Τῆς πομπῆς προεξῆρχον ὁ Σεβ. Ρόδου καὶ ὁ Θ. Ἐπίσκοπος Μυρέων.

Ἐν τῷ ἱ. ναῷ ἔνθα ἐτοποθετήθη τὸ σεπτὸν σκῆνος ἐψάλη ἐν

μέσῳ γενικῆς θλίψεως τρισάγιον. Καθ' ὅλας τὰς μέχρι τῆς κηδείας ἡμέρας παρὰ τὸν νεκρὸν παρίστατο τιμητικὴ φρουρὰ ἐξ ἱερέων, ἐναλλασσομένη καθ' ὡρισμένα χρονικὰ διαστήματα.

*
* *

Μετὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ σκήνους εἰς τὸν ἱ. ναὸν ἁγ. Δημητρίου ἡ Ἱ. Μητρόπολις ἐδημοσίευσε διὰ τοῦ τύπου τὴν κάτωθι ἀνακοίνωσιν.

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν ὅτι κατόπιν τῆς μεταφορᾶς τοῦ σεπτοῦ σκήνους τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου ἡμῶν κυροῦ Γενναδίου εἰς τὸ Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Πολιούχου Μεγαλομάρτυρος Ἁγίου Δημητρίου ἐκτίθεται τοῦτο εἰς προσκύνημα.

Σήμερον Κυριακὴν τελεῖται ἐν τῷ αὐτῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀρχιερατικὴ Λειτουργία ἱερουργούντων τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ρόδου κ. Σπυρίδωνος καὶ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Μυρέων κ. Τιμοθέου, τῶν Πανοσιολογιωτάτων Ἱεροκηρύκων καὶ ἄλλων Κληρικῶν.

Ἡ κηδεία ὡρίσθη διὰ τὴν 10.30 πρωϊνὴν τῆς προσεχοῦς Τετάρτης 21ης τρέχοντος.

Τὴν προσεχῆ Δευτέραν καὶ Τρίτην θὰ τελεσθῇ ἡ ἀκολουθία τῶν Προηγιασμένων, μέχρι δὲ τῆς ἡμέρας τῆς κηδείας καὶ καθ' ἑκάστην θὰ τελῆται Ἀρχιερατικὸν Τρισάγιον τὴν 10ην πρωϊνὴν καὶ 4 30' μ. μ. ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

† Ὁ Μυρέων ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγ. Δημητρίου προσῆλθον χιλιάδες λαοῦ καὶ ἠσπάσθησαν τὴν χεῖρα τοῦ πνευματικοῦ αὐτῶν πατρός, τὴν δὲ προτεραίαν τῆς κηδείας παρήλασαν πρὸ τοῦ σεπτοῦ σκήνους, οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, πρὸς οὓς προηγουμένως ἐν εἰδικῇ συγκεντρώσει ἐν τοῖς σχολείοις ἀνεπτύχθη ὑπὸ καθηγητῶν ἡ Ἐθνικὴ καὶ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ δρᾶσις τοῦ ἀειμνήστου Ἱεράρχου.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΣΕΠΤΟΥ ΣΚΗΝΩΜΑΤΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις ἐξέδωκε τὸ κατωτέρω πρόγραμμα τῆς κηδείας

Τὴν προσεχῆ Τετάρτην 21ην Μαρτίου 1951 γενήσεται ἡ κηδεία τοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος σεπτοῦ Ἱεράρχου τῆς Ἀποστολικῆς τῶν Θεσσαλονικέων Ἐκκλησίας κυροῦ Γενναδίου.

Τὴν 10.30′ π. μ. ψαλήσεται ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Πολιούχου Μεγαλομάρτυρος ἁγ. Δημητρίου ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία παρισταμένων τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καὶ τῆς Ἱ. Συνόδου Σεβ. Ἀρχιερέων, τῶν λοιπῶν προσκληθέντων Ἀρχιερέων καὶ ἅπαντος τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς Θεοσώστου Ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης.

Κατ' αὐτὴν θέλουσι παραστῇ ἐν τῷ ναῷ προσερχόμενοι μέχρι τῆς 10.15′ π.μ. ὁ Ἀντιπρόσωπος τῶν Α.Α.Μ.Μ., ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, Ὑπουργοί, Βουλευταί, ὁ Διοικητὴς τοῦ Γ'.Σ.Σ. καὶ Ἀνώτατοι ἀξιωματικοί, ὁ Πρύτανις μετὰ τῆς Συγκλήτου, ὁ Νομάρχης, αἱ Δικαστικαὶ ἀρχαί, Ἐκπρόσωποι τῶν ξένων δογμάτων, αἱ Δημοτικαὶ ἀρχαί, οἱ Γ. Πρόξενοι, ἡ Ἀνωτέρα Ἐνοριακὴ Ἀντιπροσωπία, τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον, οἱ Πρόεδροι τῶν διαφόρων πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὀργανώσεων, οἱ Διευθυνταὶ καὶ Προϊστάμενοι τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν, οἱ συγγενεῖς τοῦ μεταστάντος, τὸ προσωπικὸν τῶν Γραφείων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια, οἱ Πρόεδροι τῶν Φιλανθρωπικῶν Συλλόγων καὶ Ὀρφανοτροφείων κ. ἄ.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας ἡ σεπτὴ σορὸς θέλει τοποθετηθῇ ἐπὶ κιλλίβαντος. Ἡ ἐπικήδειος πομπὴ ἐκκινοῦσα ἐκ τοῦ ναοῦ θέλει διέλθη διὰ τῶν ὁδῶν ἁγ. Δημητρίου, Βενιζέλου, Ν. Μ. Ἀλεξάνδρου, ἁγ. Σοφίας καὶ θὰ καταλήξῃ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ναὸν ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ἔνθα καὶ θὰ ἐνταφιασθῇ τὸ σεπτὸν σκῆνος τοῦ Ἱεράρχου.

Μετὰ τὴν νεκρώσιμον τελετὴν οἱ ἐν τῷ ναῷ ἐπίσημοι θὰ ἐξέλθωσι καὶ θὰ καταλάβωσι τὰς καθορισθείσας θέσεις των ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ πρὸς τὸ Ἀνατολικὸν τμῆμα αὐτῆς.

Θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἔξοδος τοῦ ἱεροῦ Σκηνώματος μετὰ τοῦ ἐν τῷ Ναῷ Ἱεροῦ Κλήρου.

Ἡ ὅλη πομπὴ θὰ σχηματισθῇ ὡς ἀκολούθως:

1) Τροχαία κίνησις, 2) Μουσικὴ Παπαφείου, 3) ὀρφανὰ 8 Παπαφείου, 4) 8 Ἀριστοτέλους, 5) 8 Μελίσσης, 6) 8 Μ. Ἀλεξάνδρου, 7) 8 Παιδοπόλεως, 8) Μουσικὴ Ἀριστοτέλους, 9) 8 Πρόσκοποι, 10) 8 Ναυτοπρόσκοποι, 11) 8 Ὁδηγοί, 12) 64 Μαθηταὶ Μ. Ἐκπαιδεύσεως, 13) 64 Μαθήτριαι Μ. Ἐκπαιδεύσεως, 14) Μουσικὴ Δήμου, 15) 16 Μαθηταὶ Κατηχητικῶν Σχολείων, 16) 8 Ἀδελφαὶ Ε.Ε.Σ., 17) 8 Ἀδελφαὶ Σχολῆς Μαιῶν, 18) 8 Ἀδελφαὶ Θεαγενείου Νοσοκομείου,

19) 16 Μαθηταὶ Παιδ. Ἀκαδημίας, 20) 32 Φοιτηταὶ Πανεπιστημίου, 21) 32 Φοιτήτριαι Πανεπιστημίου.

Οἱ ἀνωτέρω θὰ παρίστανται μετὰ τῶν σημαιῶν των καὶ δύο παραστατῶν σημαίας.

Εἰς τοὺς ἀνωτέρω τὴν ἐποπτείαν καὶ τήρησιν τάξεως θὰ ἔχωσι δύο Γυμνασταὶ ὁριζόμενοι παρὰ τοῦ Πρυτάνεως, δύο ἕτεροι Γυμνασταὶ ὁριζόμενοι παρὰ τοῦ Γ. Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ Ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς ὁριζόμενος ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας.

22) Στρατιωτικὴ Μουσική, 23) Ἀντιπροσωπεῖαι Ἐνόπλων Δυνάμεων, 24) Ἑξαπτέρυγα, 25) Ψάλται, Ἐκκλησιαστικαὶ Χορωδίαι, 26) Φοιτηταὶ Θεολογίας, 27) Κλῆρος ἄνευ ἀμφίων, 28) Ἱερεῖς καὶ Διάκονοι μετ' ἀμφίων εἰς δύο συστοιχίας, 29) Ἀρχιερεῖς εἰς δύο στοίχους καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὁ Τελετάρχης Ἀρχιερεύς. 30) Ὁ πρῶτος τῇ τάξει Ἀρχιερεύς, 31) 7 Κληρικοὶ φέροντες τὰ παράσημα, ὄπισθεν αὐτῶν αἱ θεραπαινίδες ἀδελφαί, 32) Κιλλίβας φέρων τὸ σεπτὸν Σκῆνος, αἱ ταινίαι τοῦ ὁποίου θὰ ἀνέχωνται ὑπὸ τεσσάρων ἀντιπροσώπων, καὶ 4 Διάκονοι μετὰ θυμιατηρίου, 33) Οἱ φέροντες τὸ πένθος Ἀρχιερεῖς Σεβασμιώτατος Ρόδου καὶ Θεοφιλέστατος Μυρέων, 34) Συγγενεῖς τοῦ ἐκλιπόντος, 35) Ἀντιπροσωπεία Α.Α.Μ.Μ. Βασιλέων, 36) Πρόεδρος Κυβερνήσεως, Ὑπουργοὶ καὶ Βουλευταί, 37) Δ]τὴς Γ΄. Σ. Σ., Ἐπιτελάρχης, Ἀνώτατοι Ἀξιωματικοί, Δ]τὴς Ἀστυνομίας, 38) Πρύτανις μετὰ Συγκλήτου, 39) Νομάρχης, Δήμαρχος, Πρόεδρος Δημ. Συμβουλίου καὶ Δημ. Συμβούλιον, 40) Πρόεδρος καὶ Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν, Πρόεδρος καὶ Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν, Πρόεδρος καὶ Δ.Σ. Δικηγ. Συλλόγου, 41) Ἐκπρόσωποι Ξένων Δογμάτων, 42) Γενικοὶ Πρόξενοι, 43) Ἀνωτ. Ἐνορ. Ἀντ]πία, Μητρ. Σ]λιον, Δ. Συμβ. Α.Ο.Ν.Α,Δ.Θ. καὶ Προσωπικὸν Ι. Μητροπόλεως, 44) Διευθυνταὶ καὶ Προϊστάμενοι Πολιτικῶν καὶ Δικαστικῶν Ἀρχῶν, 45) Ἀξιωματικοὶ ἁπάντων τῶν ὅπλων, 46) Πρόεδροι Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος, Ἰατρικοῦ Συλλόγου, Φαρμακευτικοῦ, Συμβολαιογραφικοῦ καὶ λοιπῶν Συλλόγων, 47) Τμῆμα Στρατοῦ.

ΕΚ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΤΟ ΠΕΝΘΟΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΟΙΜΕΝΑΡΧΗΝ ΤΟΥ

Μετὰ τετραήμερον λαϊκὸν προσκύνημα, κατὰ τὸ ὁποῖον χιλιάδες συμπολιτῶν ἔκλιναν γόνυ εὐλαβείας πρὸ τῆς σεπτῆς σοροῦ τοῦ Ἱεράρχου, ἡ Θεσσαλονίκη ἀπέτισε τὸν ὕστατον φόρον εὐγνωμοσύνης καὶ τιμῆς κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς κηδείας.

Ἡ πόλις ἦτο βυθισμένη εἰς τὸ πένθος. Αἱ σημαῖαι μεσίστιοι. Τὰ φῶτα τῶν ὁδῶν ἀνημμένα καὶ κεκαλυμμένα μὲ μαῦρα κρέπια. Τὰ καταστήματα, τὰ Δημόσια Γραφεῖα, τὰ Σχολεῖα, ὅλα κλειστά. Οἱ

Τὸ ἱερὸν σκῆνος ἐν τῷ ναῷ Ἁγ. Δημητρίου κατὰ τὴν ὥραν τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας. Παρ' αὐτῷ ὁ σεβ. Μητροπ. Ρόδου Σπυρίδων, ὁ Θ. Ἐπίσκοπος Μυρέων Τιμόθεος καὶ οἱ π. Ἀρχιμ. Δ. Παρασκευόπουλος καὶ Τ. Παπαμιχαήλ.

Ὁ σεπτὸς νεκρὸς ἐπὶ τοῦ κιλλίβαντος κατὰ τὴν ἐκκίνησιν τῆς πομπῆς ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου, Ἑκατέρωθεν οἱ ἐπίσημοι κρατοῦντες τὰς ταινίας.

Ἡ νεκρικὴ πομπὴ εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκκίνησιν.

κώδωνες τῶν Ἐκκλησιῶν ἦχουν πενθίμως, προσδίδοντες μὲ τὸ ἀργὸν κτύπημά των ἰδιάζοντα τόνον εἰς τὸ γενικὸν πένθος.

Ἀπὸ πρωίας τὸ φιλόχριστον πλήρωμα εὑρίσκετο ἐπὶ ποδός. Ὅλαι αἱ ὁδοὶ αἱ ἄγουσαι πρὸς τὸν ναὸν τοῦ ἁγ. Δημητρίου, ἐκεῖναι δι᾽ ὧν θὰ διήρχετο ἡ νεκρικὴ πομπὴ καὶ οἱ ἐξῶσται τῶν οἰκιῶν, ἦσαν κατάμεστα κόσμου, συρρεύσαντος διὰ νὰ ἀτενίσῃ διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ πρόσωπον τοῦ σεπτοῦ Ἱεράρχου του, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τέσσαρας δεκαετίας τὸν ἐδίδαξε, τὸν συνεβούλευσε, τὸν καθωδήγησε, καὶ τὸν παρηγόρησεν εἰς τὰς κρισίμους του στιγμάς.

Κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμούς, ὁ λαὸς ὁ ὁποῖος παρηκολούθησε τὴν νεκρώσιμον πομπὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας ὑπερέβαινε τὰς 150.000. Ὁ χρόνος τῆς διαρκείας τῆς ἐκφορᾶς ἀπὸ τοῦ ἱ. ναοῦ ἁγ. Δημητρίου μέχρι τοῦ ἱ. ναοῦ ἁγ. Γρηγορίου Παλαμᾶ διήρκεσε μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν.

Τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως Χρυσόστομος ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Σεβ. Μητροπολιτῶν Κασσανδρείας Καλλινίκου, Ζιχνῶν Κυρίλλου, Μεσσηνίας Χρυσοστόμου καὶ Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθοδίου καὶ ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Β. Ἑλλάδος Σερρῶν Κωνσταντίνου, Βερροίας Ἀλεξάνδρου, Δράμας Γεωργίου, Ἱερισσοῦ καὶ ἁγ. Ὄρους Διονυσίου, Κίτρους Κωνσταντίνου, Διδυμοτείχου Ἰωακείμ, Σιδηροκάστρου Βασιλείου, Πολυανῆς Ἰωακείμ, Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἰακώβου, Νευροκοπίου Ἀγαθαγγέλου, τοῦ Ἐπισκόπου Μηλιτουπόλεως Ἱεροθέου καὶ ἀντιπροσωπίας τοῦ ἁγ. Ὄρους.

Τὸ πένθος τῆς Ἐκκλησίας ἔφερον ἱστάμενοι παρὰ τὸ σκῆνος τοῦ Ἱεράρχου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου καὶ ὁ Θ. Ἐπίσκοπος Μυρέων καὶ οἱ συγγενεῖς τοῦ ἐκλιπόντος, οἵτινες καὶ μετὰ τὸ πέρας τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας ἐδέχθησαν τὰ συλλυπητήρια τῶν ἀρχῶν καὶ λοιπῶν ἐπισήμων.

Ο ΕΝΤΑΦΙΑΣΜΟΣ

Ὅταν ἡ πομπὴ ἔφθασε πρὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ ἐστάθμευσε καὶ ἐνῷ ὁ στρατὸς παρουσίαζεν ὅπλα καὶ ἡ μουσικὴ ἐπαιάνιζε πενθίμως, ἄνδρες τῶν ΛΟΚ κατεβίβασαν τὸ σεπτὸν σκῆνος ἐκ τοῦ κιλλίβαντος καὶ τὸ μετέφερον ἐντὸς τοῦ ναοῦ ὅπου ἐψάλη τρισάγιον παρουσίᾳ μόνον Ἀρχιερέων καὶ ἱερέων. Ἀκολούθως καθ' ὅν χρόνον ἀπὸ τοῦ Ἑπταπυργίου ἐρρίπτοντο οἱ νενομισμένοι κανονιοβολισμοὶ καὶ ὁ στρατὸς παρουσίαζεν ὅπλα, τὸ σκῆνος τοῦ σεπτοῦ Ἱεράρχου, μεταφέρθη ἐκ τοῦ ναοῦ καὶ κατεβιβάσθη εἰς τὸν μαρμάρινον τάφον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀνοιχθῇ παρὰ τὸν ἱ. ναόν, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν ἀντηχοῦσεν ἡ ἐμπνευσμένη καὶ φωτεινὴ διδαχή Του.

Ἐπὶ τοῦ τάφου ἐστήθη σταυρὸς μὲ τὴν ἀπέριττον ἐπιγραφήν.

Μητροπολίτης Θεσ)νίκης Γεννάδιος † 1868 - 1951.

Καὶ οὕτως ἔκλεισεν ἡ πολυκύμαντος ἱστορία, ἑνὸς τῶν διαπρεπεστέρων Ἱεραρχῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ρ.

ΟΙ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΙ ΛΟΓΟΙ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΩΝ ΚΑΙ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

Ἐπικαίρως σήμερον, ὦ ἀπορφανισθέντες Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, τῆς ἀποστολικῆς ταύτης τῶν Θεσσαλονικέων Ἐκκλησίας, ἐπικαίρως σήμερον δυνάμεθα νὰ ἐπαναλάβωμεν τὸ τοῦ ἀρχαίου σοφοῦ· «ἔμελλεν ἄρα μηδὲ ὁ καθ' ἡμᾶς βίος παντάπασιν ἄμοιρος ἔσεσθαι ἀνδρῶν λόγου καὶ μνήμης ἀξίων».

Ἔμελλε τῷ ὄντι τοιούτου ἀνδρὸς μνήμης καὶ λόγου ἀξίου, Ἱεράρχου, κατὰ τὸν Μέγαν Φώτιον, «βαθείᾳ μὲν πολιᾷ, παραπλησίῳ δὲ φρονήματι σεμνυνομένου, βίου δὲ λαμπρότητι καὶ ὁσιότητι γνώ-

μης καὶ πίστεως ἀκριβείᾳ τὴν εἰς τὸ Θεῖον παρρησίαν οἰκειωσαμένου, Ἱεράρχου ἱεροῖς ἐνδιατρίψαντος κατορθώμασιν, Ἱεράρχου ἀγαθοῦ καὶ θαυμασίου συστήματος προϊσταμένου γνωρισθέντος, τῆς στρατευομένης ἐκκλησίας ταξιάρχου καὶ πρωτοστάτου, ἔμελλε, λέγω, ἡ ἀποστολικὴ τῶν Θεσσαλονικέων καὶ περικλεὴς ἐκκλησία τοῦ γηραιοῦ καὶ γεραροῦ αὐτῆς Ποιμενάρχου ἐν θαλεροῖς δάκρυσι καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ καὶ βαρυπενθούσῃ τοὺς ἐξοδίους νὰ τονίσῃ ὕμνους.

Ἔμελλον δὲ κἀγώ, ἐν τοῖς ἀδελφοῖς ἐλάχιστος, ἑπόμενος τῇ σεπτῇ ἐντολῇ τοῦ Παναγιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ Δεσπότου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἐκφράζων τὰ πατρικὰ αὐτῶν συλλυπητήρια καὶ ἐπισφραγίζων τὴν πένθιμον πανήγυριν κατὰ τὴν ἐνοῦσάν μοι ἀσθενῆ δύναμιν λόγου νὰ παραστήσω ἐνώπιον ὑμῶν «τὸν ὅμοιον τῇ ἀπαρχῇ βίον καὶ τὸ θεοφιλὲς τέλος τοῦ ἐν μακαρίοις τούτου Ποιμενάρχου, ὅστις κοινὸν ἑαυτὸν ἀγαθὸν καὶ γένους καὶ πατρίδος δέδωκεν ἡμῖν ἐξουσίαν καὶ καθορᾶσθαι καὶ ὀνομάζεσθαι».

Πρὸς αὐτὴν λοιπὸν «ἰτέον, κατὰ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον, τὴν εὐφημίαν, αὐτὸν προστησαμένοις τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ».

Καὶ διὰ περιφάνειαν μεν γένους καὶ κατὰ κόσμον δόξαν προγόνων, εἰς ἃς οἱ θύραθεν ἐνασμενίζονται, οὐδεὶς ἡμῶν λόγος, προκειμένου περὶ ἀνδρὸς πνευματικοῦ, οὗ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπῆρχεν. Ἀλλὰ καὶ ἐν τούτῳ τὴν δικαίαν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ καύχησιν ὁ ἀείμνηστος Ἱεράρχης, ὅτι πατέρας μὲν ἔσχε γεωπόνους, οὐ πλούτῳ κομῶντας καὶ τῇ κατὰ κόσμον δόξῃ καὶ τιμῇ ἦν ἐναμβρινομένοις, ἀλλ' εὐσεβείᾳ πλουτοῦντας καὶ ἐγκαυχωμένοις ἐπὶ τῷ ὅτι Χριστιανοί, τὸ μέγα πρᾶγμα καὶ ὄνομα, καὶ ἦσαν καὶ ὠνομάζοντο. Ὑπὸ τοιαύτῃ διδασκαλίᾳ καὶ τοιούτοις παραδείγμασι σπαργανωθείς, διαπλάσσεται πλᾶσιν τὴν ἀρίστην καὶ καθαρωτάτην.

Ὅσον δὲ ὑπερηκόντισεν, ὁ λόγος δείξει, καίτοι πολὺ τῆς πραγματικότητος ἀφιστάμενος καὶ τῇ τοῦ λέγοντος ἀπειρίᾳ μειούμενος, ὑπερηκόντισε δέ, διότι ἀπὸ τῶν μαθητικῶν ἑδωλίων «τὸ πρῶτον, κατὰ τὸν Θεολόγον, τῶν παρ' ἡμῖν ἀγαθῶν, τὴν παίδευσιν τὴν εὐγενεστάτην, ἥτις μόνης ἔχεται τῆς σωτηρίας καὶ τοῦ κάλλους τῶν νοουμένων, οὐ μόνον ἠγάπησεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν μέλλουσαν τελειότητα διὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς μαθημάτων ἤγετο».

Καὶ τὴν τελειότητα ταύτην ποθήσας, φέρων ἔδωκεν ἑαυτὸν ἐκ νεότητος τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τὸ σεμνὸν τῶν μαθητῶν τῆς κατὰ Χάλκην Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς ἔνδυμα περιβληθείς, «μείζω μὲν τῆς

ἡλικίας τὴν παίδευσιν, μείζω δὲ τῆς παιδεύσεως τὴν τοῦ ἤθους πῆξιν ἐπεδείξατο».

Ἐν τούτοις δὲ διατρίβων καὶ ἐν τοῖς διδασκάλοις τῆς ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Θεολογίας ἀναγορευθείς, καθιέρωσε μὲν ἑαυτὸν διὰ τοῦ μεγάλου τῆς Ἱερωσύνης ἀξιώματος τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐτράπη δὲ κατὰ πρῶτον κατὰ τὴν ἣν εἶχε ἄνωθεν κλῆσιν καὶ κλίσιν περὶ τὴν διαπαιδαγώγησιν καὶ μόρφωσιν κατὰ Χριστὸν τῆς μαθητιώσης νεολαίας.

Ἡ Πρωτεύουσα τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαρωνείας, ἡ Κομοτινή, ἐδέχθη τὸν ἀείμνηστον ὡς θεόπεμπτον εὐλογίαν καὶ δῶρον, καὶ εἶδε τὰς μὲν Σχολὰς αὐτῆς πρὸς τὴν πρόοδον τραπείσας, τὴν δὲ μαθητιῶσαν νεολαίαν τῷ ζήλῳ καὶ τῷ παραδείγματι τοῦ διδασκάλου τούτου ἐμπνεομένην, νὰ ὀργᾷ πρὸς τὰ μαθήματα καὶ τὴν ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου παίδευσιν. Μάρτυρες τόσοι μαθηταὶ αὐτοῦ ἐν διαφόροις τοῦ βίου σταδίοις ὕστερον διαπρέψαντες καὶ τῶν ἐθνικῶν ἰδανικῶν ὑπέρμαχοι γνωρισθέντες.

Ἡ δὲ τῶν καλῶν αὐτῆς στρατιωτῶν τὸ θεάρεστον καὶ καρποφόρον ἐν τῷ πνευματικῷ ἀγρῷ ἔργον ἐπιμελῶς παρακολουθοῦσα Μήτηρ ἐκκλησία, δὲν ἐβράδυνε «τάξει καὶ νόμῳ πνευματικῆς ἀναβάσεως τῆς τιμῆς» νὰ ἀξιώσῃ καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν πνευματικὴν σκοπιὰν καὶ ἐν τοῖς διακόνοις τῶν σεπτῶν Πατριαρχείων κατηρίθμησε καὶ εἰς τὸ ἀνώτατον ἀξίωμα τοῦ ἀρχιγραμματέως τῆς ἱ. Συνόδου βαθμηδὸν ἀνήγαγεν, καὶ ὅσας μὲν ἐν τῷ ἀξιώματι τούτῳ ἐπεδείξατο ἀρετάς, ὅσους ἀνεδέξατο κόπους ἐν τῷ ὄντως πολυμόχθῳ καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ προσοχὴν ἀπαιτοῦντι ἔργῳ τούτῳ, δεόντως ἐξετίμησεν ἡ Μήτηρ ἐκκλησία καὶ θείαν παρέσχεν αὐτῷ τιμὴν εἰς τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα ἀναδείξασα καὶ Ἱεραρχικοὺς οἴακας αὐτῷ ἐμπιστευθεῖσα.

Οὕτω δέ, «οὐ διώξας τὴν τιμὴν» ὁ ἀοίδιμος καὶ πολύκλαυστος ἤδη Ἱεράρχης μας, ἀλλ᾽ ὑπὸ τῆς τιμῆς διωχθείς, ἐπὶ τὸν περίδοξον τῆς ἱερᾶς καὶ Θεοφυλάκτου Μητροπόλεως Λήμνου θρόνου ἀνέρχεται, καὶ ὡς λύχνος ἐπὶ τὴν λυχνίαν τεθεὶς κατηύγασε τοὺς ἐκεῖ χριστιανοὺς τῷ φωτὶ τῆς γνώσεως καὶ εὐσεβείας καὶ κατὰ Χριστὸν πολιτείας· Ἐν τῇ εὐτυχεῖ ταύτῃ νήσῳ ὁ μακάριος, ἵνα κατὰ τὸν Πατέρα τῆς ἐκκλησίας εἴπω, «παρῆν, ἐσόφιζεν, ἐνουθέτει, πάντα ἦν αὐτοῖς σύμβουλος ἀγαθός, παραστάτης δεξιός, τῶν θείων ἐξηγητής, τῶν πρακτέων καθηγητής, τῆς πίστεως ἔρεισμα».

Ἐν τοῖς τοιούτοις εὑρεθεὶς ὁ ἀφ᾽ ἡμῶν ἤδη μεταστὰς Ἱεράρχης, ἐδέξατο «οὐκ ἀνθρωπίνης χάριτος ἔργον, ἀλλὰ καὶ θείας ὡς ἀληθῶς

ἐμπνεύσεως δῶρον, τὸ τοῖς ἀγαθοῖς καὶ πιστοῖς δούλοις παρὰ τοῦ ἀγαθοδότου Θεοῦ δωρούμενον».

Καλεῖται λοιπὸν ὁμοθύμῳ γνώμῃ καὶ ψήφῳ Πατριάρχου καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἐπὶ τὸν περίβλεπτον καὶ φωτολαμπῆ τῆς ἀποστολικῆς ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης θρόνον, τὸν ὁποῖον τόσοι προκάτοχοι αὐτοῦ ἐκλέϊσαν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐπὶ τέσσαρας ὅλας δεκαετηρίδας ἐξεχύνοντο διαρκῶς ἐπὶ τὴν πνευματικὴν ἄρουραν τὰ ζωοδότα καὶ σωτήρια νάματα τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ σοφίας καὶ μερίμνης καὶ ἱκανότητος.

Καὶ γίνεται τότε παρόμοιον τῷ συμβάντι ποτὲ εἰς τὸν μακαριστὸν πατέρα Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Βαρυτάτῃ προσβληθεὶς νόσῳ ὁ προκείμενος Ἱεράρχης πρὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεώς του εἰς τὴν εἰς ἣν ἀνεδείχθη Μητρόπολιν, δὲν ὤκνησεν ἐν τούτοις, προθύμῳ γνώμῃ καὶ γενναίᾳ τῇ διαθέσει, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου καὶ ἐπ' Αὐτὸν ἐπιρρίψας τὴν μέριμνάν του, ἐν τοιαύτῃ σωματικῇ καταστάσει νὰ ἅψηται τῆς ὁδοῦ καὶ πρὸ τοῦ ποθητοῦ πνευματικοῦ ποιμνίου νὰ ἐμφανισθῇ ἀλλ' ὢ τοῦ θαύματος! «Οἷαν ὑγείαν, κατὰ τὸν Θεολόγον, πόνος χαρίζεται, καὶ προθυμία νεκροὺς ἀνίστησι καὶ πηδᾷ γῆρας χρισθὲν τῷ Πνεύματι...Νεκρὸς νομισθείς, νέος καθίσταται εὐσθενὴς ἄνω βλέπων, ῥωσθεὶς ἐκ τῆς χειρὸς καὶ τῆς χρίσεως».

Καὶ ποῖος τότε πόνος, ποῖαι μέριμναι, ποῖαι ἀντίξοοι περιστάσεις, ποῖαι καταδρομαὶ ἐστάθησαν ἱκαναὶ νὰ δαμάσωσι τὸν οὕτως ἀναρρώσαντα καὶ ῥωσθέντα λέοντα!

Ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι ἀδυνατῶ εἰς οὕτω βραχεῖ χρόνου διαστήματι νὰ περιγράψω τὴν ἄλλοτε ἐν πειρασμοῖς, ἄλλοτε ἐν κινδύνοις, ἄλλοτε ἐν θλίψεσιν, ἄλλοτε ἐν κινδύνους θανάτου, ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε ἐν χαρᾷ καὶ πνευματικῇ ἀγαλλιάσει ἐπί τε τοῖς ἰδίοις κατορθώμασι καὶ ἐπὶ τῇ θεόθεν δαψιλῶς παρεχομένῃ εὐλογίᾳ μακρὰν καὶ καρποφόρον ἐν τῇ παλαιφάτῳ ταύτῃ Μητροπόλει, ὅπου «ὅσῳ προήρχετο τῇ ἀρχῇ τοσούτῳ ἐπρώτευε τῇ ἀρετῇ» καὶ τοῖς χριστομιμήτοις κατορθώμασιν.

Ταῦτα πάντα ἄλλως τε ὑμεῖς ἐμοῦ κάλλιον γνωρίζετε ὡς παιδαγωγηθέντες ἐν Κυρίῳ παρ' αὐτοῦ τοῦ Ποιμενάρχου, καὶ σὺν αὐτῷ λύπας καὶ χαρὰς καὶ καταπτώσεις καὶ θριάμβους ἀλλεπαλλήλους δοκιμάσαντες.

Μετὰ τοῦ προσφιλοῦς τούτου Ποιμενάρχου ὑμῶν ἐδοξάσατε τὸν Κύριον, ὅτε τὰς ἀπαρχὰς τῆς Ποιμαντορίας αὐτοῦ ηὐλόγησεν, ἀξιώσας αὐτόν τε καὶ ὑμᾶς νὰ ἴδητε μετὰ αἰώνων ὅλων σκότους καὶ συμ-

φορᾶς καὶ ἀφανισμοῦ τοῦ Γένους, ἀνατείλαντα τῆς παμποθήτου ἐλευθερίας τὸν πάμφωτον καὶ ζωοδότην ἥλιον, οὗ ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἀξιωτάτου καὶ ἐνδόξου πολιούχου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου, κρατύνασα τὸν βραχίονα ἀειμνήστων Βασιλέων, συνετῶν Κυβερνητῶν καὶ γενναίων τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος ἀγωνιστῶν καὶ προμάχων, ἀνῆλθεν ἐπὶ τὴν πολυστένακτον αἱματοβαφῆ ποθηνοτάτην Μακεδονικὴν γῆν.

Μετὰ τοῦ Ἱεράρχου ὑμῶν καὶ πάλιν νέας ἀπηλαύσατε χαρᾶς καὶ νέους ἐπανηγυρίσατε θριάμβους, ὅτε τὸ θεομίσητον καὶ ἀπὸ αἰώνων λυμαινόμενον τὴν χώραν ἡμῶν Βουλγαρικὸν ἔθνος, κατατροπωθὲν ἀπεχώρησε καὶ ἐνεκλείσθη εἰς τὴν αἱματοβαφῆ φωλεάν του.

Μετὰ τοῦ Ποιμενάρχου σας κατόπιν μετὰ συνοχῆς καρδίας τοὺς ὡς μὴ ὤφελε, μυριονέκρους ὑπεμείνατε πολέμους, τὸ ὀδυνηρότατον πάντων, τὴν ὡραίαν καὶ πλουσίαν ὑμῶν πόλιν εἴδετε πυρίκαυστον, τοὺς πολίτας ἀστέγους καὶ τῶν πάντων στερηθέντας καὶ τὸν αἰωνόβιον θαυμαστῆς λαμπρότητος καὶ ὡραιότητος Ναὸν τοῦ πολιούχου ὑμῶν Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου πυρὶ ἐπίσης παραδοθέντα καὶ πολλῆς θλίψεως καὶ ὀδύνης πληρώσαντα τὰς εὐσεβεῖς ὑμῶν καρδίας.

Ἀλλὰ καὶ ἐθαυμάσατε τὸν πνευματικὸν ὑμῶν Πατέρα νεανικευθέντα κατὰ τὸ ἐπακολουθεῖσαν εἰρηνικὸν διάστημα «Οὐκ ἐδίδου τοῖς ὀφθαλμοῖς ὕπνον, οὐδὲ τοῖς βλεφάροις νυσταγμόν, ἀλλὰ βίον καλλιερούμενος καθαρὸν καὶ διακονίας ὀρθότητα», «προσεδαπάνα τὸ λειπόμενον τῶν σαρκῶν ταῖς φροντίσιν, ἕως οὗ εὕρῃ καιροῦ λύσιν». «Ἐπιζητεῖ θείαν βοήθειαν, κατὰ τὸν Θεολόγον, καὶ ἀνθρωπίνην» καὶ εὐτυχεῖ καὶ πάλιν νὰ ἴδῃ μεθ᾿ ὑμῶν τὴν πόλιν ἀνοικοδομουμένην, τοὺς πολίτας ἀποκαθισταμένους καὶ εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν τοῖς ἀγρύπνοις αὐτοῦ φροντίσι καὶ μερίμναις προοδεύοντας καὶ προκόπτοντας. Τότε ὁ παρὰ Θεοῦ εὐλογηθεὶς Ποιμενάρχης ὑμῶν ἀξιοῦται τῆς θείας εὐλογίας καὶ ἐν Πανελληνίῳ τελετῇ τὰ ἱερὰ νὰ ἐπιτελέσῃ ἐγκαίνια τοῦ ἀνοικοδομηθέντος μερίμνῃ αὐτοῦ καὶ συνδρομῇ τῶν εὐσεβῶν, ἱεροῦ πανσέπτου καὶ σεβασμίου Ναοῦ Δημητρίου τοῦ Μεγαλομάρτυρος Πολιούχου ὑμῶν.

Ἀλλ᾿ ἐπιλείψει με ὁ χρόνος, διηγούμενον ἐν ἀτελεῖ ἔστω σκιαγραφίᾳ τὰς λεπτομερείας τῆς ἱστορικῆς περιόδου, ἥν ἐδημιούργησεν ὁ σήμερον θρηνούμενος πνευματικὸς ὑμῶν πατήρ. Τὴν ἐκ νέου, παραχωρήσει Θείᾳ, ἐνσκύψασαν περίοδον δυσβαστάκτων καὶ πολυνέκρων πολέμων, καθ᾿ ὃ ἐθριάμβευσε μὲν καὶ αὖθις τῇ θείᾳ συναρωγῇ τὸ ἀκαταγώνιστον ἡμῶν θεοφρούρητον ἔθνος, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνον ὑπέ-

στη ἀφαίμαξιν καὶ καταστροφήν. Καὶ ἰδοὺ ἄλλος ἄσπονδος ἀναφαίνεται πόλεμος, ἐξ ἡμῶν δυστυχῶς προελθών, ἀλλὰ ταῖς ξέναις ἰδεολογίαις καὶ τοῖς συμφέρουσι δουλεύων, ἄνθρωποι, κατὰ τὸ Γραφικόν, πρόθυμοι ποσὶ ταχινοῖς τοῦ ἐκχέαι αἷμα (παρ. α΄. 16), τῷ κακῷ καρωθέντες, χερσί τε παλαμναίαις καὶ βεβήλοις χείλεσιν ἐπισημαίνοντες, καὶ κόρον οὐδένα τῆς τηλικαύτης μανίας καὶ παραπληξίας οὐδαμῶς λαμβάνοντες οἱ ἀλάστορες». Ὁμιλῶ πρὸς εἰδότας καὶ ἰδόντας καὶ περιττὸν νὰ ἐπεκταθῶ καὶ ἀναξέσω πληγὰς αἱμασσούσας καὶ φλεγμαινούσας.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τούτοις πᾶσι τοῖς τρομεροῖς καὶ ἀφορήτοις ἡ χριστοειδὴς φυσιογνωμίαν τοῦ Ἱεράρχου ὑμῶν ἠνδρίζετο καὶ ἐκραταιοῦτο, κυρίαρχος ἐν χαρᾷ ἀταπείνωτος ἐν θλίψει, πάντοτε πρὸς ἓν ἀποβλέπουσα καὶ ἀφορῶσα, εἰς τὴν ἄμαχον τοῦ Κυρίου προστασίαν καὶ δύναμιν, ἣν οὐκ ἐπαύσατο καθ᾽ ὅλον αὐτοῦ τὸν πολυτάραχον βίον ἐπικαλούμενος ἐν παννύχοις δεήσεσι, καὶ ἠξιοῦτο νὰ βλέπῃ σὺν τοῖς πειρασμοῖς καὶ τὴν Θεόθεν ἔκβασιν. «Ἐγένετο ἐν ὑμῖν χωρὶς αἵματος μάρτυς, καὶ χωρὶς πληγῶν στεφανίτης, καὶ φθεγγομένη καὶ ζῶσα παραίνησις», «ἐπῳκοδόμει, κατὰ Γρηγόριον τὸν πάνυ, τῇ ὀρθῇ πίστει πράξεις ἀγαθὰς καὶ βίου σεμνότητι, μὴ ξύλα καὶ χόρτον, μηδὲ καλάμην. ἀλλὰ χρυσὸν καὶ ἄργυρον τῶν κατορθωμάτων τὰ τίμια, ταῦτα γάρ, καὶ παρὰ πειρασμῶν δοξαζόμενα, καθαρώτερα καὶ τιμιώτερα διαδείκνυνται.

Σύμφωνον δὲ εἶχε τὴν πολιτείαν τῇ πίστει, κοινὸν δὲ ἀγαθὸν καὶ γένους καὶ πατρίδος ἡ ἐξουσία αὐτοῦ καθωρίσθη καὶ ὠνομάσθη»

Τὰ δὲ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀειμνήστου γνωρίσματα ποῖα; Ἀδυνατῶν νὰ ἐκθέσω διὰ τῆς πενιχρᾶς μου γλώσσης, δανείζομαι ὡραίους καὶ βαρυσημάντους κρίσεις Φωτίου τοῦ μεγάλου Πατριάρχου, αἵτινες πλήρως εἰς τὸ ἀνωτέρω τεθὲν ἐρώτημά μας ἀνταποκρίνονται :

« Ἦν λοιπόν, ὁ τὸ ὕστατον νῦν ὁρώμενος Ἱεράρχης ὑμῶν καὶ ἡμῖν ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ καὶ πολυπόθητος ἀδελφός, ποθεινὸς τοῖς τέκνοις, κρείττων ἡδονῶν, ὀργῆς κύριος, πραότητος φίλος· ταχὺς θηρῶσαι τὸ δίκαιον, ἀδέκαστος διανεῖμαι· γνώμην εὐσταθής, γενναῖος ἐν φόβοις, ἄτολμος πρὸς πᾶσαν παρανομίαν· εὐεργετεῖν πρόθυμος, κολάζειν ὀκνηρός· ἐλέους πηγή, οἰήσεως μείζων· ἀταπείνωτος οὐκ εὐδοκιμῶν, εὐδοκιμῶν δέ, οὐ φυσιούμενος· γλώσσης αὐτοκράτωρ, ἀκοῆς φύλαξ».

Οὕτω δὲ ἀνεδείχθη κατὰ τὴν ποιμαντορίαν αὐτοῦ «πάσης ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας οὐ τοῖς ὑπ᾽ αὐτὸν μόνον ὑπογραμμὸς καὶ παράδειγμα,

ἀλλὰ καὶ τῷ μετ᾽ αὐτὸν χριστεπωνύμῳ λαῷ καλὴ καὶ μεγάλη, καὶ καλὰ καὶ μεγάλα κατεργαζομένη παραίνεσις».

«Διὰ ταῦτα καὶ ἡ τῶν οὐρανῶν ἀνέκφραστος καὶ ἀΐδιος Βασιλεία εἰς κλῆρον ἀναφαίρετον καὶ κατασκήνωσιν ἀδιάδοχον παρασχεθήσεται Γενναδίῳ τῷ μακαριστῷ Ποιμενάρχῃ».

Οὗ ἡ μνήμη εἴη ἀγήρως καὶ αἰωνία.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΗΣ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ κ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ.

Παναγιώτατε,

Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ραίνει μὲ δάκρυα συγκινήσεως τὴν μνήμην σου, διότι θείᾳ χάριτι ἀπέβης τετιμημένος Πρύτανις τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, διότι εἶσαι ἕνας ἐκ τῶν εὐτυχεστέρων Ἱεραρχῶν τῆς παλαιᾶς καὶ νεωτέρας ἱστορίας. Ἐκ μέρους τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν ἐντολῇ αὐτῆς ἀντιπροσωπεύομεν κατὰ τὴν ἐκφοράν σου, ἐκφράζομεν τὴν θλῖψιν αὐτῆς καὶ ἀπευθύνομεν τὸν ἀδελφικὸν τελευταῖον ἀσπασμόν.

Χαίρου καὶ ἀγάλλου ἐν οὐρανοῖς. Εὐλόγει τὰ τέκνα σου κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμὴν. Οὐδεὶς εἰς τὴν μακραίωνα ἱστορίαν ηὐτύχησε νὰ εὐλογήσῃ τὴν σημαίαν τοῦ Ἔθνους, τὸν Βασιλέα Γεώργιον τὸν Α΄. καὶ τὸν στρατηλάτην καὶ ἐλευθερωτὴν τῆς Μακεδονίας Κωνσταντῖνον, Διάδοχον τότε, τὸν νικητὴν τοῦ Ἑλληνοβουλγαρικοῦ πολέμου. Ἀπὸ τῆς ἱερᾶς ταύτης πύλης προσεφώνησες τὸν Στρατηλάτην νικητὴν τῶν Βουλγάρων. Ἐδῶ ὡμίλησες κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1913· Ἐδῶ ηὐλόγησες τοὺς νικητάς. Ἐδῶ κηδεύεσαι, εἰς τὸν ἴδιον τοῦτον τόπον. Ὑπῆρξες ὁ εὐτυχέστερος Ἱεράρχης. Ηὐτύχησας νὰ ἰδῇς καὶ νὰ ἐγκαινιάσῃς τὸν περικαλλῆ τοῦτον ναόν. Ὑπῆρξες συνετὸς διπλωμάτης, καλὸς οἰακοστρόφος, λεπτὸς εἰς τοὺς τρόπους, πατριώτης ἐκ τῶν πρώτων, Ἕλλην καὶ Χριστιανός, παράδειγμα δι᾽ ὅλους ἡμᾶς. Διετέλεσες μέλος τῆς νομοπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1914, ἵδρυσες τὸ 1917 τὸ περιοδικὸν «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», τὸν Ἱερατικὸν Σύνδεσμον, ἐβοήθησες εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, ἐφρόντισες διὰ τὴν ἐθνοπρεπῆ ἀγωγὴν τῆς νεολαίας, ἐταξίδευσες εἰς τὴν Ἀμερικὴν πρὸς συλλογὴν ἐράνων διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Μεγάρου τῆς Χ.Α.Ν. Θεσσαλονίκης καὶ κατὰ τὴν μαύρην κατοχὴν δὲν ἐδειλίασες, ἀλλ᾽ ἐνέπνευσες θάρρος εἰς

Οἱ συμμετασχόντες τῆς κηδείας Σεβ. Ἀρχιερεῖς μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Παιδείας.

Ὁ σεπτὸς νεκρὸς πρὸ τοῦ νεοσκαφοῦς του τάφου.

Οἱ ὑπουργοί, βουλευταὶ καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι ἐντὸς τοῦ ναοῦ κατὰ τὴν ὥραν τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας.

Ἡ Σύγκλητος καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἐντὸς τοῦ ναοῦ.

ὅλους καὶ ἐκρατήσαμεν ὑπὸ τὴν εὐλογίαν σου γραμμὴν ἐθνοπρεπῆ καὶ κατὰ τὸν σεισμὸν ἐκεῖνον τῆς ξενικῆς εἰσβολῆς καὶ κατὰ τὴν κομμουνιστικὴν ἐπανάστασιν ἀργότερον.

Εὐχόμεθα ἐκ βάθους καρδίας γαῖαν ἐλαφράν, μακάριον βίον παρὰ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Μὴ παύσῃς νὰ μεσιτεύῃς διὰ τὸ ποίμνιόν σου, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, διὰ τὸ Ἔθνος.

ΤΑ ΕΠΙ ΤΩ ΘΑΝΑΤΩ ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν
Φανάριον—Σταμπούλ

Θλίψει συνεχόμενος βαθυτάτῃ εὐλαβῶς ἀναφέρω ὅτι σεπτὸς πατὴρ ἡμῶν Θεσσαλονίκης Γεννάδιος ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ σήμερον δευτέραν καὶ ἡμισείαν μεταμεσημβρινὴν στόπ. Εὐλαβῶς ἀσπάζομαι δεξιάν.

† Ρόδου **ΣΠΥΡΙΔΩΝ**

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
Πρόεδρον Ἱερᾶς Συνόδου
Ἀθήνας

Μετὰ βαθυτάτης ὀδύνης ἀναφέρω ὅτι σεπτὸς πατὴρ ἡμῶν Ποιμενάρχης κυρὸς Γεννάδιος ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ σήμερον ὥραν 2.30 μ.μ. Κηδεία γενήσεται Τετάρτην 21 τρέχοντος ὥραν 10.30 π.μ.

Εὐσεβάστως
† Μυρέων **ΤΙΜΟΘΕΟΣ**

Α. Μεγαλειότητα
Βασιλέα Παῦλον
Ἀθήνας

Βαθυτάτῃ ὀδύνῃ ἀγγέλλομεν ὅτι σήμερον ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον μακαριστὸς Ποιμενάρχης Ἀποστολικῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης Γεννάδιος στόπ. Κηδεία γενήσεται προσεχῆ Τετάρτην 21 τρέχοντος ὥραν 10.30′ π. μ.

† Ρόδου **ΣΠΥΡΙΔΩΝ**
† Μυρέων **ΤΙΜΟΘΕΟΣ**

Πρόεδρον Κυβερνήσεως
Σοφοκλῆν Βενιζέλον[1]
Χανιά

Κατώδυνοι ἀγγέλλομεν Ὑμετέρᾳ Ἐξοχότητι ὅτι Παναγιώτατος Μητροπο-

λίτης Θεσσαλονίκης Γεννάδιος ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ σήμερον στόπ. Κηδεία γενήσεται 21ην τρέχοντος ὥραν 10. 30′ π. μ.

† Ρόδου ΣΠΥΡΙΔΩΝ
† Μυρέων ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Παρόμοιον τηλεγράφημα ἀπεστάλη καὶ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως

Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ρόδου
καὶ Ἐπίσκοπον Μυρέων
Ἱερὸν Μητρόπολιν Θεσσαλονίκης
Θεσσαλονίκην

Μετὰ βαθυτάτης λύπης ἐπληροφορήθην θάνατον μακαριστοῦ Ποιμενάρχου Γενναδίου τοῦ ὁποίου ἡ φωτεινὴ φυσιογνωμία θὰ εἶναι πάντοτε ζωηρὰ εἰς τὴν μνήμην μου.

ΠΑΥΛΟΣ Β.

Α. Μ. Βασιλέα Παῦλον
Ἀθήνας

Ὑποβάλλομεν θερμὰς εὐχαριστίας Ὑμετέρα Μεγαλειότητι διὰ συμμετοχὴν Αὐτῆς βαρύτατον πένθος Ἱερᾶς Μητροπόλεως, κηδείαν τοῦ μακαριστῆς μνήμης σεπτοῦ ἡμῶν Ποιμενάρχου Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Γενναδίου.

Ὁ Μυρέων ΤΙΜΟΘΕΟΣ
Τοποτηρητής.

Τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου

Ἱερὰν Μητρόπολιν Θεσσαλονίκης

Θλίψει βαθυτάτη πληροφορηθέντες πρὸς Κύριον ἐκδημίαν γεραροῦ Μητροπολίτου ὑμῶν κυροῦ Γενναδίου συλλυπούμεθα ἐγκαρδίως, δεόμενοι ὑπὲρ ἀναπαύσεως μακαρίας αὐτοῦ ψυχῆς. Κατὰ τὴν κηδείαν ἐκπροσωπήσῃ ἡμᾶς Μητροπολίτης Φιλίππων Χρυσόστομος.

† Πατριάρχης ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Γεν. Γραμματέα
Γεν. Διοικήσεως Βορ. Ἑλλάδος
Θεσσαλονίκην

Παρακαλῶ ὅπως ἐκφράσητε ἁρμοδίως καὶ πρὸς τοὺς οἰκείους τοῦ ἐκλιπόντος Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Γενναδίου θερμὰ συλλυπητήρια Βασιλικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐμοῦ προσωπικῶς.

Πρόεδρος Κυβερνήσεως
ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας.

Ἐπίσκοπον Μυρέων Τιμόθεον

Θεσσαλονίκην

Συμμετέχοντες ὁλοψύχως βαρύτατον πένθος Ἐκκλησίας Θεσσαλονίκης ἐπὶ ἀπωλείᾳ Ποιμενάρχου αὐτῆς λαμπρύναντος ἐπὶ μακρὸν θρόνον ἐνδόξου πόλεως, εὐχόμεθα ἀναδειχθῇ ἀντάξιος αὐτοῦ διάδοχος.

Ὑπουργὸς Θρησκευμάτων
ΜΟΔΗΣ

Τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου

Ἐπίσκοπον Μυρέων Τιμόθεον

Θεσσαλονίκην

Ὁλοψύχως συλλυπούμεθα ἐπὶ θανάτῳ διαπρεποῦς Ἱεράρχου Θεσσαλονίκης Γενναδίου εὐχόμενοι Κύριος ἀναπαύσῃ ψυχὴν αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων.

† Κύπρου ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου

Ἀθήνας

Βαθύτατα συγκεκινημένοι ἐπὶ συμμετοχῇ Ὑμετέρας Μακαριότητος πένθος Ἱ. Μητροπόλεως ἐγκαρδίως εὐχαριστοῦμεν.

Ὁ Μυρέων ΤΙΜΟΘΕΟΣ
Τοποτηρητής

Τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν

Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Μυρέων

Θεσσαλονίκην

Ἱερὰ Σύνοδος Ἐκκλησίας Ἑλλάδος ἐπὶ πρὸς Κύριον ἐκδημίᾳ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Γενναδίου τελέσασα τρισάγιον ηὔξατο ὑπὲρ ἀναπαύσεως ψυχῆς αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων στόπ. Τετραμελὴς Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἀναχωρεῖ προστῇ κηδείας.

† Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ Πρόεδρος

Τοῦ κ. Προέδρου τῆς Βουλῆς

Ἱερὰν Μητρόπολιν Θεσσαλονίκης

Θεσσαλονίκην

Βουλὴ Ἑλλήνων ἐπληροφορήθη μετὰ βαθυτάτης ὀδύνης ἀποδημίαν Κύριον Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Γενναδίου ἐξόχους προσενεγκόντος ὑπηρεσίας Ἐκκλησίαν καὶ Ἔθνος. Στόπ. Διερμηνεύων θλῖψιν Βουλῆς παρακαλῶ δεχθῆτε θερμότατα αὐτῆς συλλυπητήρια ὡς καὶ προσωπικά μου τοιαῦτα. Ἐξουσιοδοτήσαμεν αὐτόθι παρεπιδημοῦντα ἀντιπρόεδρον Βουλῆς κ. Βασιλικὸν μᾶς ἀντικαταστήσῃ κηδείαν.

Πρόεδρος Βουλῆς
Δ. ΓΟΝΤΙΚΑΣ

Τοῦ Πρυτάνεως Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Θεοφιλέστατον Μυρέων Τιμόθεον

Θεσσαλονίκην

Συμμετέχομεν πένθους ἀποδημίας πρὸς Κύριον μακαριστοῦ Μητροπολίτου Γενναδίου προμάχου ἀναστηλώσεως Ἁγίου Δημητίου.

ΣΩΤΗΡΙΟΥ, Πρύτανις

Τῶν Ὑπουργῶν Β. Ἑλλάδος καὶ Ἐργασίας

Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ρόδου
Θ. Ἐπίσκοπον Μυρέων

Θεσσαλονίκην

Ὑποβάλλομεν ὑμῖν καὶ δι' ὑμῶν παντὶ τῷ πενθοῦντι λαῷ τῆς Ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης βαθύτατα συλλυπητήρια ἐπὶ εἰς Κύριον ἀποδημίᾳ Μεγάλου Ποιμενάρχου κυροῦ Γενναδίου. Σπεύδομεν ἔλθωμεν Θεσσαλονίκην προσκυνήσωμεν σεπτὸν αὐτοῦ σκῆνος καὶ παραστῶμεν Κυβερνητικῶς κηδείαν ἀειμνήστου πατρὸς καὶ Ἱεράρχου.

Ὑπουργὸς Β. Ἑλλάδος Λ. ΙΑΣΟΝΙΔΗΣ
Ὑπουργὸς Ἐργασίας Γ. ΜΠΑΚΑΤΣΕΛΟΣ

Κοινότητος Ἁγίου Ὄρους:

Μητρόπολιν Θεσσαλονίκης

Θεσσαλονίκην

Ἁγιώνυμος τόπος συμμετέχων βαθύτατον πένθος Ἐκκλησίας Θεσσαλονικέων ἐπὶ εἰς Κύριον ἀποδημίᾳ μακαριστοῦ Ποιμενάρχου κυροῦ Γενναδίου ἐκφράζει θερμὰ συλλυπητήρια, εὔχεται ἀναπαῦσαι ψυχὴν αὐτοῦ μετὰ δικαίων καὶ ἀναδεῖξαι ἄξιον διάδοχον αὐτοῦ ἐπ' ἀγαθῷ Ἐκκλησίας. Διοικητὴς Ἁγίου Ὄρους ἀναχωρεῖ ἵνα παραστῇ κηδείαν μετὰ ἐκπροσώπων Ἱερᾶς Κοινότητος.

ΙΕΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Πρόεδρον Βουλῆς

Ἀθήνας

Ὑποβάλλομεν θερμὰς εὐχαριστίας Βουλῇ Ἑλλήνων διὰ συμμετοχὴν εἰς βαρύτατον πένθος Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ συμμετοχὴν εἰς κηδείαν μακαριστῆς μνήμης σεπτοῦ ἡμῶν Ποιμενάρχου Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Γενναδίου.

Ὁ Τοποτηρητὴς
† Ὁ Μυρέων ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις ἀπέστειλεν ὡσαύτως τηλεγραφήματα ἀγγέλλοντα τὸν θάνατον τοῦ Ποιμενάρχου αὐτῆς καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας τῶν Νέων Χωρῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπήντησαν συλλυπούμενοι καὶ εὐχόμενοι ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας ψυχῆς τοῦ διακεκριμένου καὶ γεραροῦ Ἱεράρχου.

Εἰς ἅπαντας τοὺς συμμετασχόντας Σεβ. Μητροπολίτας εἰς τὸ βαρὺ πένθος τῆς Ι. Μητροπόλεως ἀπήντησε καταλλήλως ὁ Θ. Ἐπίσκοπος Μυρέων Τιμόθεος,

Τοποτηρητής Ι. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης. Ὁμοίως ἑκατοντάδες συλλυπητηρίων τηλεγραφημάτων ἐλήφθησαν εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν ἀποσταλέντων ὑπὸ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου ἡμῶν ἐξεδόθησαν τὰ κατωτέρω ψηφίσματα.

ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΕΝΟΡΙΑΚΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ

Ἡ Ἀνωτέρα Ἐνοριακὴ Ἀντιπροσωπεία Θεσσαλονίκης ἅμα τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης τοῦ ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν Προέδρου αὐτῆς κυροῦ Γενναδίου συνελθοῦσα ἐκτάκτως σήμερον ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Μυρέων κ. Τιμοθέου.

ΨΗΦΙΖΕΙ

1) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια αὐτῆς πρὸς τοὺς οἰκείους τοῦ μεταστάντος.

2) Νὰ παρακολουθήσῃ τὴν κηδείαν ἐν σώματι.

3) Ἀντὶ στεφάνου εἰς μνήμην τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου νὰ διατεθῶσιν ἀνὰ δραχ. 1 000.000 εἰς τὰ κάτωθι ἱδρύματα: 1) Παπάφειον Ὀρφανοτροφεῖον, 2) Χαρίσειον Γηροκομεῖον, 3) Θεαγένειον Νοσοκομεῖον καὶ 4) Ταμεῖον Πτωχῶν Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

4) Νὰ ἀργήσουν τὰ Γραφεῖα αὐτῆς ἐπὶ τριήμερον καὶ

5) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου τῆς πόλεώς μας.

Θεσσαλονίκῃ τῇ 17 - 3 - 1951

Ὁ Προεδρεύων. Ὁ Μυρέων ΤΙΜΟΘΕΟΣ

ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΘΕΣ)ΝΙΚΗΣ

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Θεσ)νίκης συνελθὸν εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν σήμερον τὴν 17ην Μαρτίου 1951 παρόντος καὶ τοῦ Δημάρχου κ. Ι. Μάνεση, ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσ)νίκης Γενναδίου καὶ λαβὸν ὑπ' ὄψει, ὅτι ὁ μεταστὰς Ἱεράρχης ἐπὶ μακρὰ ἔτη καὶ πάνυ εὐδοκίμως ἐποίμανεν ἐν τῇ πόλει τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ἀποβὰς ἐπιφανέστατος τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ διακριθεὶς διὰ τὴν μεγάλην του ἀρετήν, σωφροσύνην καὶ ἐνάρετον βίον καὶ ὡς μύστης βαθὺς οὐ μόνον τῆς τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίας, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν προγόνων ἡμῶν γλώσσης καὶ σοφίας καὶ ἐγκρατέστατος τοῦ λόγου καὶ τοῦ καλάμου χειριστὴς καὶ ἐπιδειξάμενος ἐν τοῖς δυσκόλοις καιροῖς ἱκανὸν ψυχῆς θάρρος καὶ πάνυ ἀξιόζηλον ἀναπτύξας δρᾶσιν καὶ μέριμναν διὰ τὴν παραμυθίαν τῶν ἐνδεῶν καὶ διὰ τὴν περίσωσιν τῶν ἀποκλήρων τῆς ζωῆς, ἀναδειχθεὶς ὡς ἐκ τούτου μέγας τῆς φιλανθρωπίας θεράπων, δι' ὃν λόγον καὶ ἐπὶ κεφαλῆς ἐτέθη πλείστων τῆς πόλεως ἀγαθοεργῶν Ἱδρυμάτων, καταστήσας οὕτως ἑαυτὸν πρότυπον ὑπόδειγμα τῆς Χριστιανωσύνης καὶ τοῦ Ἕλληνος πολίτου καὶ πατριώτου, ψηφίζει παμψηφεί:

1) Ἐκφράζει ἐπὶ τούτῳ τὴν βαθυτάτην αὐτοῦ ὀδύνην.

2) Ἀποφασίζει νὰ κηδευθῇ δημοτικῇ δαπάνῃ.

3) Νὰ ἀναρτηθῇ ἐπὶ πενθήμερον μεσίστιος ἡ σημαία τοῦ Δήμου.

4) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης πρὸς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Θεσσαλονίκης.

5) Νὰ ἐπονομασθῇ μία τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως εἰς ὁδὸν ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ.

6) Νὰ διατεθῇ ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ Ταμείου τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν δύο ἑκατομμυρίων ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοεργοῦ ἱδρύματος τοῦ Βρεφοκομείου καὶ

7) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τοῦ τύπου Θεσσαλονίκης.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημ. Συμβουλίου

Σ. ΒΟΥΓΑΣ

ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ἡ Σύγκλητος τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συνελθοῦσα ἐκτάκτως, σήμερον 17ην Μαρτίου 1951 ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς εἰς Κύριον ἀποδημίας τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γενναδίου Ἀλεξιάδου καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπ' αὐτοῦ προσενεχθείσας τῇ Ἐκκλησίᾳ, τῷ Ἔθνει καὶ τῇ Παιδείᾳ ἐξόχους ὑπηρεσίας κατὰ τὸν τεσσαρακονταετῆ αὐτοῦ ὡς ποιμενάρχου Θεσσαλονίκης βίον, τὸν θρόνον τῆς ὁποίας ἐλάμπρυνεν, ἀποφασίζει ὁμοθύμως:

1) Νὰ ἀποστείλῃ πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον συλλυπητήρια γράμματα, διαδηλοῦσα τὴν θλῖψιν αὐτῆς καὶ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὸ βαρὺ πένθος τῆς Ἐκκλησίας

2) Νὰ παρακολουθήσῃ σύσσωμος ἡ Σύγκλητος τὴν ἐκφορὰν τῆς σεπτῆς σοροῦ τοῦ μεταστάντος.

3) Νὰ ἀναρτηθῇ ἀπὸ σήμερον μέχρι καὶ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκφορᾶς μεσίστιος ἡ σημαία τοῦ Πανεπιστημίου .

4) Νὰ διατεθῇ ἀντὶ στεφάνου ποσὸν δραχμῶν ἑνὸς ἑκατομμυρίου ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως χάριν τῶν εὐαγῶν αὐτῆς Ἱδρυμάτων.

5) Νὰ διακοπῶσι τὰ μαθήματα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκφορᾶς. Καὶ

6) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τῶν ἐφημερίδων «Ἑλληνικὸς Βορρᾶς», «Φῶς» καὶ «Μακεδονία».

Ὁ Πρυτανεύων Ἀντιπρύτανις

Τὰ Μέλη

Κ. ΛΕΙΒΑΔΑΣ

ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συνελθοῦσα ἐκτάκτως σήμερον 17ην Μαρτίου τοῦ ἔτους 1951 ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς εἰς Κύριον ἀποδημίας τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσ)νίκης Γενναδίου Ἀλεξιάδου καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς ἐξόχους ὑπηρεσίας ἃς προσέφερεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος ὁ μεταστὰς καὶ ὅτι ἐν τοῖς γράμμασιν οὗτος διέπρεψεν, πρωτοστατήσας καὶ εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ἀποφασίζει ὁμοθύμως :

1) Νὰ ἐκδηλώσῃ πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν συμμετοχὴν τῆς Σχολῆς εἰς τὸ βαρὺ πένθος αὐτῆς.

2) Νὰ ἀκολουθήσουν τὴν ἐκφορὰν ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Σχολῆς
3) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν ψήφισμα εἰς τὰς ἐγχωρίους ἐφημερίδας.

Ὁ Κοσμήτωρ
Τὰ Μέλη Β. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ προϊσταμένου τμήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Μακεδονίας συνελθὸν ἐκτάκτως σήμερον ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Γενναδίου ἐπιτίμου Προέδρου αὐτοῦ, προσενεγκόντος πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὸ Ἔθνος καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρόν.

ΨΗΦΙΖΕΙ

1) Ν' ἀναρτηθῶσι μεσίστιοι αἱ σημαῖαι τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κηδείας αὐτοῦ.

2) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ ἐγκάρδια αὐτοῦ συλλυπητήρια εἰς τοὺς οἰκείους τοῦ μεταστάντος.

3) Νὰ παρακολουθήσωσι τὴν κηδείαν αὐτοῦ σύσσωμον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἡ Ἐπιτροπὴ Συντονισμοῦ Ε.Ε.Σ. Βορείου Ἑλλάδος, ἡ Ἐπιτροπὴ νοσοκόμων Ε.Ε.Σ. Θεσσαλονίκης, ἡ Ἐπιτροπὴ Νεότητος Ε.Ε.Σ., ἡ Ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ Ε.Ε.Σ. καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐργασιοθεραπείας, ὡς ἐπίσης καὶ ἀντιπροσωπεῖαι διπλωματούχων καὶ ἐθελοντίδων ἀδελφῶν τοῦ Ε.Ε.Σ., Σαμαρειτῶν Ε.Ε.Σ. καὶ Ἐρυθροσταυριτῶν νέων καὶ νεανίδων.

4) Νὰ κατατεθῶσιν εἰς μνήμην αὐτοῦ εἰς τὸ Ταμεῖον Αἱμοδοσίας Ε.Ε.Σ. πεντακόσιαι χιλιάδες δραχμαί.

5) Ν' ἀναρτηθῇ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ εἰς τὴν αἴθουσαν συνεδριάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

6) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν ψήφισμα ὑπὸ τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκδιδομένων ἐφημερίδων.

Ὁ Πρόεδρος Π. ΒΙΖΟΥΚΙΔΗΣ
Ὁ Γεν. Γραμμ. Γ. ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Μυρέων κ. Τιμοθέου, παρουσίᾳ καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρόδου κ. Σπυρίδωνος καθὼς καὶ τῶν μελῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου, συγκληθὲν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου σεπτοῦ αὐτοῦ πατρὸς καὶ ποιμενάρχου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γενναδίου, ἐδεήθη ὅπως ὁ Ὕψιστος ἀναπαύσῃ τὴν μακαριστὴν αὐτοῦ ψυχὴν ἐν χώρᾳ ζώντων καὶ σκηναῖς Ἁγίων καὶ ἐψήφισεν ὅπως:

Ἐκφράσῃ τὰ θερμὰ συλλυπητήρια τοῦ Ὀργανισμοῦ πρὸς τὴν οἰκογέ-

νειαν τοῦ εἰς Κύριον ἀποδημήσαντος γεραροῦ Ποιμενάρχου καὶ συνοδεύσωσι τὴν κηδείαν ἅπαντα τὰ μέλη.

Μητροπολίτης Ρόδου ΣΠΥΡΙΔΩΝ
Ὁ Πρόεδρος, Ἐπίσκοπος Μυρέων ΤΙΜΟΘΕΟΣ
Τὰ μέλη: *Γεώργιος Μουστάκας, Δημ. Φυλλίζης, Ὀρφεὺς Κογκαλίδης, Γεώργιος Λάμπρου, Μιχαὴλ Τριανταφύλλου, Εὐθυμ. Μπουντώνας, Δημήτριος Κλώνταρης*

ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ

Ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Γενναδίου συνελθοῦσα ἐκτάκτως ἡ διοικητικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Θεσσαλονίκης τιμῶσα τὴν ἱερὰν μνήμην τοῦ σεπτοῦ Ἱεράρχου, ποιμάναντος ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν ὁλόκληρον μετὰ πατρικῆς στοργῆς καὶ πατριωτικῆς αὐταπαρνήσεως τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Θεοφρουρήτου Θεσσαλονίκης.

ΨΗΦΙΖΕΙ

1) Νὰ ὑποβάλῃ δι' Ἐπιτροπῆς τὰ συλλυπητήρια πρὸς τοὺς οἰκείους τοῦ ἀποδημήσαντος Ποιμενάρχου καὶ ἐπιδοθῇ τὸ παρὸν ψήφισμα.

2) Ν' ἀναρτήσῃ μεσίστιον τὴν σημαίαν τοῦ ἱδρύματος μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κηδείας.

3) Νὰ παρακολουθήσῃ σύσσωμον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ σύμπας ὁ ἐμποροβιομηχανικὸς κόσμος τὴν ἐκφοράν.

4) Νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Πτωχῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως δραχμὰς 1.000.000 καὶ

5) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν εἰς τὸν ἐγχώριον τύπον.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 17ῃ Μαρτίου 1951
Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Θεσσαλονίκης

ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΕΓΕΡΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΩΝ

Ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ταμείου Ἀνεγέρσεως Διδακτηρίων Θεσσαλονίκης, ἀποτελοῦσα συνέχειαν τῆς ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας συσταθείσης Ἐφορείας τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων Θεσσαλονίκης καὶ εἶτα τοῦ Ταμείου Ἐκπαιδευτικῆς Προνοίας Θεσσαλονίκης, συνελθοῦσα ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γενναδίου, διατελέσαντος Προέδρου τῶν ὡς ἄνω Ὀργανισμῶν ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν ποιμαντορικῶν του καθηκόντων ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐπὶ μίαν περίπου τεσσαρακονταετίαν καὶ ἔχουσα ὑπ' ὄψει ὅτι ὁ μεταστὰς Ἱεράρχης πλὴν τῆς ἄλλης τεραστίας χριστιανικῆς, κοινωφελοῦς καὶ ἐθνωφελοῦς δράσεώς του, προσήνεγκε καὶ μεγίστας εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν ὑπηρεσίας, ἐπιδειξάμενος πάντοτε ἀδιάπτωτον ἐνδιαφέρον γενικῶς ὑπὲρ τῆς Παιδείας καὶ εἰδικώτερον ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς πόλεώς μας καὶ τῶν διδακτηριακῶν αὐτῆς ἀναγκῶν, δείγματα δὲ τῆς ἀκαταπονήτου δράσεώς του εἶναι πλὴν ἄλλων καὶ ἡ ἀνέγερ-

σις τοῦ λαμπροῦ διδακτηρίου, ἐν ᾧ στεγάζεται σήμερον τὸ Γ΄ Γυμνάσιον Θηλέων, ψηφίζει τὰ ἀκόλουθα:

Ἐκφράζει τὴν βαθεῖαν ὀδύνην καὶ λύπην της ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ σεπτοῦ Ἱεράρχου καὶ Προέδρου αὐτῆς, ἀναδειχθέντος λόγῳ τῶν ὑπηρεσιῶν του στυλοβάτου τῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἐθνικῆς Παιδείας καὶ ἀποφασίζει: 1) Ὅπως ἐκφρασθῶσι τὰ θερμὰ συλλυπητήρια αὐτῆς πρὸς τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἀποδημήσαντος εἰς Κύριον Μητροπολίτου. 2) Ὅπως ἕν τῶν ἀνεγερθέντων ἢ ἀνεγερθησομένων, δαπάναις τοῦ Ταμείου, διδακτηρίων ὀνομασθῇ «Σχολὴ Μητροπολίτου Γενναδίου». 3) Ὅπως ἀναρτηθῇ καὶ διατηρεῖται ἐσαεὶ εἰς αἰωνίαν μνήμην ἡ εἰκὼν τοῦ ἐκλιπόντος ἐν τοῖς Γραφείοις τοῦ Ὀργανισμοῦ. 4) Ὅπως παρακολουθήσωσι τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν Γραφείων ἐν σώματι τὴν κηδείαν. 5) Ὅπως ἀργήσωσι τὰ Γραφεῖα ἐπὶ τριήμερον. 6) Ὅπως διατεθῶσι δρχ. 1.000.000 ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν σκοπῶν ἐκ τῆς διαχειρίσεως τοῦ ὑπαγομένου ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ταμείου, Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Μηνᾶ καὶ 7) Ὅπως δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 17ῃ Μαρτίου 1951

Ὁ Γραμματεὺς	Ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
ΑΘ. ΜΑΜΖΟΥΡΙΔΗΣ	Χ. ΜΑΣΤΟΡΙΔΗΣ

ΤΗΣ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος Θεσσαλονίκης συνελθὸν εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν σήμερον τὴν 18ην Μαρτίου 1951 ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς εἰς Κύριον ἀποδημίας τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ καὶ λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐξόχους ὑπηρεσίας, ἅς προσέφερεν εἰς τὸ Ἔθνος καὶ εἰς τὸ στοιχεῖον μας, εἰς δυσμενεῖς δι' αὐτὸ περιστάσεις

ΨΗΦΙΖΕΙ

Κλίνει εὐλαβῶς τὸ γόνυ πρὸ τῆς σοροῦ τοῦ εὐγενοῦς Ἱεράρχου οὗτινος ἡ ἐγνωσμένη ἀρετὴ καὶ τὸ ἀκατάβλητον ψυχικὸν σθένος ἀπετέλεσε παρηγορίαν τῶν δοκιμασθέντων κατὰ τὴν κατοχὴν Ἰστραηλιτῶν καὶ ἀποφασίζει ὅπως:

Τὸ Προεδρεῖον τῆς Κοινότητος ὑποβάλῃ εἰς τοὺς οἰκείους τοῦ ἐκλιπόντος καὶ τὴν ἀπορφανισθεῖσαν Ἐκκλησίαν τὰ συλλυπητήρια τῶν ἐν τῇ πόλει μας Ἰσραηλιτῶν.

Ἀναρτηθῇ ἐπὶ πενθήμερον μεσίστιος ἡ σημαία τῆς Κοινότητος εἰς τὰ ἐνταῦθα Γραφεῖα αὐτῆς.

Νὰ ἀκολουθήσῃ σύσσωμον τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον τὴν ἐκφοράν του.

Νὰ δωρηθῶσι ἀντὶ στεφάνου δρχ. 500.000 εἰς τὴν Σχολὴν τυφλῶν καὶ δρχ. 500.000 εἰς τὸ Ταμεῖον ἀπόρων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.

Ἀναπεμφθῶσι δεήσεις εἰς τὰς ἐνταῦθα Συναγωγὰς ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς του καὶ νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν εἰς τὰς ἐνταῦθα ἐφημερίδας.

Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Θεσ)νίκης
Ὁ Πρόεδρος ΙΣΟΥΑ ΠΕΡΑΧΙΑ

Παρόμοια Ψηφίσματα ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου ἡμῶν Μητροπολίτου ἐξέδωσαν καὶ αἱ κάτωθι Ὀργανώσεις καὶ Ἐπιτροπαί :

Ἐθνικὸν Παπάφειον Ὀρφανοτροφεῖον, Χαρίσειον Γηροκομεῖον, Θεαγένειον Νοσοκομεῖον. Ἐθνικὸς Σύνδεσμος Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν. Ὠδεῖον Θεσ)νίκης. Ἀγγλοελληνικὸς Σύνδεσμος. Σῶμα Ἑλλήνων Προσκόπων. Ἐργατικὸν Κέντρον Θεσ)νίκης. Σύλλογος Ζαππίδων. Δῆμος Λαγκαδᾶ. Ἀγροτικὴ Τράπεζα. Ἀμερικανικὴ Γεωργικὴ Σχολή. Χριστιανικὸς Ὅμιλος Ἐπανορθωτικῶν Φυλακῶν. Ἱερὸς ναὸς Μεταμορφώσεως Καλαμαριᾶς. Παράρτημα Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος. Ἐπιτροπὴ Παιδικῆς Προστασίας. Ἱ. ναὸς ἁγ. Κωνσταντίνου. Σύλλογος Βοηθείας Συμμοριοπλήκτων. Μουσικογυμναστικὸς Σύλλογος ὁ Μελιτεύς. Ἱ. ναὸς Κοιμήσεως Θεοτόκου Λαγκαδᾶ. Ἱ ναὸς ἁγ. Παρασκευῆς Λαγκαδᾶ. Φιλόπτωχος Ἀδελφότης. Φιλόπτωχος Ἀδελφότης Κυριῶν. Πατριωτικὴ Ὀργάνωσις συμμαχικῆς συνεργασίας. Ἐφορεία τῆς Ὀρθοδόξου Ἀρμενικῆς Ἐκκλησίας. Σύλλογος τῶν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ Ρώσσων μεταναστῶν. Ρωσσικὴ Ἐκκλησία Χαριλάου Γενικὴ Ἕνωσις ἀναπήρων πολέμου. Λύκειον Ἑλληνίδων. Μέριμνα Ποντίων Κυριῶν. Σύλλογος ἀποφοίτων Ροβερτίου. Σωματεῖον Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων ἡ Ἐλπίς. Δῆμος Καλαμαριᾶς. Ἕνωσις ἀναπήρων πολέμου ἀξιωματικῶν Β. Ἑλλάδος. Συνοικισμὸς Ν. Κορδελιοῦ. Ἑλληνογαλλικὸν Κολέγιον Ντελασάλ. Ἐθνικὸν σωματεῖον ἡ Δόξα. Ἕνωσις Β. Ἑλλήνων. Ἕνωσις Συντακτῶν. Ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν Ἐφημερίδων. Α.Ο.Ν.Α.Δ.Θ.

Δικηγορικὸς Σύλλογος. Ἐμπορικὸς Σύλλογος. Συμβολαιογράφων Σύλλογος. Ἠπειρωτικὴ Ἑστία. Ἐπιτροπὴ Ἐθνικῶν δικαίων. Ἐπιτροπὴ Ἀλυτρώτων Βορείου Ἑλλάδος. Ἕνωσις Βορείων Ἑλλήνων. Οἶκος τυφλῶν. Ταμειακοὶ Ὑπάλληλοι. Σύνδεσμος Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν. Χ. Α. Ν. Θ. Χ. Ε. Ν. Θ. Ἐκπαιδευτήρια Βαλαγιάννη. Ἐκκλησ. Συμβούλιον ἁγ. Γρηγορίου Παλαμᾶ. Τεχνικὸν Ἐπιμελητήριον. Σύλλογος Καθηγητῶν Ἀνωτέρου Ἐκκλησ. Φροντιστηρίου Θεσ)κης. Διεθνὴς ἔκθεσις Θεσ)κης. Μακεδονικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἑταιρία. Σύνδεσμος τῶν φίλων στρατοῦ. Σύλλογος Ἐπιστημόνων γυναικῶν. Θεολογικὴ Ἑταιρία Θεσ)κης. Ἕνωσις Δυτικομακεδόνων. Ἑλληνικὴ μέριμνα. Σύνδεσμος Φίλοι τοῦ χωριοῦ. Φιλανθρωπικὸν σωματεῖον Μ. Ἀλέξανδρος. Τὸ Γ΄. Σ. Στρατοῦ. Σύνδεσμος Βιομηχάνων Μακεδονίας—Θράκης. Φαρμακευτικὸς Σύλλογος. Ἐκκλησ. Συμβούλιον Παναγίας Φανερωμένης Ν. Μηχανιώνας. Σύνδεσμος Ἑλλην. ἀθλητικῶν Σωματείων. Ἐκ)κὸν Συμβούλιον Ἱ. ν. ἁγ. Πάντων. Ἕνωσις Ρουμελιωτῶν Β. Ἑλλάδος. Ὁμοσπονδία Βιοτεχνικῶν σωματείων. Τοπικὸς Προσκοπικὸς σύνδεσμος. Χρηματιστήριον Ἐμπορευμάτων. Σύνδεσμος Ἐμπορικῶν ἀντιπροσώπων. Δ.Σ. Σανατορίου Ἀσβεστοχωρίου. Ἐπαγγελματικὸν Ἐπιμελητήριον. Βιοτεχνικὸν Ἐπιμελητήριον. Π.Ι.Κ.Π.Α. Ἀγροτικὴ Παιδόπολις Ἅγ. Κων)τῖνος. Ὁμοσπονδία Ἐπαγγελματιῶν. Θεσ)κης. Ὁμοσπονδία Ἐμπόρων ὑφασμάτων. Ὀρθόδοξος Χ.Ε. ἡ Ἀπολύτρωσις. Ὀρθόδοξος Χ.Ε. ἡ Θεοτόκος.

Ἐκκλησ. Συμβούλιον Ὑπαπαντῆς. Δ.Σ. Ἐλευθέρας Ζώνης. Ἑταιρία Μακεδονικῶν σπουδῶν. Δ Σ. Ἀσύλου τοῦ Παιδιοῦ. Δ.Σ. Ὀρφανο-

τροφείου Θηλέων «Μέλισσα». Ἐπιτροπεία Λιμενικοῦ Ταμείου Θεσ)κης. Πανελλήνιος Ἕνωσις γονέων ἡ «Χριστιανική ἀγωγή». Οἰκοκυρική Ἐπαγγελματική σχολή. Ὁμοσπονδία Γεωργικῶν συνεταιρισμῶν. Σωματεῖον Ἱεροψαλτῶν. Ἰατρικός Σύλλογος. Δ.Σ. Φανέλλας Στρατιώτου. Ἕνωσις Παλαιῶν καὶ νέων Πολεμιστῶν. Ἕνωσις Λειτουργῶν Μ. Ἐκπαιδεύσεως, Ζ'. Περιφερείας. Ἐπιτροπή ἀγῶνος Β. Ἠπείρου, Ἐκκλ. Συμβούλιον ἁγ. Δημητρίου. Ἕνωσις ὁμήρων Ἰσραηλιτῶν.

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ ΑΡΧΗΓΟΥ ΤΟΥ ΓΕΝ. ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΡΧΗΓΟΣ

Ἀθῆναι τῇ 23 Μαρτίου 1951

Θεοφιλέστατε,

Παρακαλῶ δεχθῆτε τὰ θερμά μου συλλυπητήρια διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀειμνήστου Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γενναδίου.

Ἐλυπήθην ἰδιαιτέρως διότι δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ παρευρεθῶ εἰς τὴν κηδείαν.

Θὰ ἐνθυμοῦμαι ὅμως πάντοτε μὲ ἰδιαιτέραν συγκίνησιν καὶ σεβασμόν, ὅτι ὀλίγας ἡμέρας πρὶν ἐπέλθη τὸ μοιραῖον εἶχα τὴν μεγάλην τιμὴν καὶ εὐχαρίστησιν νὰ ἀποχαιρετήσω τὸν Παναγιώτατον καὶ νὰ δεχθῶ τὴν εὐλογίαν του.

Ἡ παναγία καὶ Χριστανικὴ ψυχή του, ὁ ὑψηλός του πατριωτισμός, ἡ ἄμετρος δραστηριότης του, τὰ ὑψηλὰ αἰσθήματα Χριστιανικῆς ἀγάπης, τὰ ὁποῖα ἐχαρακτήριζον κάθε του ἐνέργειαν ἐν συνόλῳ καὶ ἡ εὐρυτάτη καὶ πολλαπλῆ μόρφωσίς του ἀπετέλεσαν τὰ χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα τῆς ἁγίας προσωπικότητός του, τῆς ὁποίας ἡ μνήμη θὰ εἶναι ἐσαεὶ εὐλαβὴς διὰ πάντας τοὺς γνωρίσαντας ἢ ἀκούσαντας περὶ τοῦ μεγάλου τούτου Ἱεράρχου.

Ἐγὼ προσωπικῶς σχὼν τὴν εὐτυχίαν νὰ γνωρίσω ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ εἰς δυσκόλους στιγμὰς τὸν ἀείμνηστον Μητροπολίτην Γεννάδιον, οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὰς μεγάλας ἀρετάς του, τὸ ὑψηλόν του

φρόνημα καὶ τὴν ἐξαιρετικήν του στοργὴν διὰ τῆς ὁποίας περιέβαλλεν πάντοτε τὰς ἐνόπλους δυνάμεις.

Εὔχομαι ὅπως ὁ Πανάγαθος ἀναπαύσῃ τὴν ψυχήν του μεταξὺ τῶν Ἁγίων.

Παρακαλῶ, εὐαρεστηθῆτε νὰ διαβιβάσητε εἰς τοὺς οἰκείους τοῦ ἀειμνήστου Γενναδίου τὰ θερμά μου συλλυπητήρια.

Μετὰ σεβασμοῦ
Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
Ἀντιστράτηγος

Ο ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΚΛΙΠΟΝΤΟΣ ΙΕΡΑΡΧΟΥ

Σαράντα χρόνια ἐκύλισαν ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Γενναδίου ὡς Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης. Ὅλαι αἱ ἡμέραι τῆς τεσσαρακονταετίας αὐτῆς, μία πρὸς μίαν, πλούσιαι καὶ πτωχαί, μαῦραι καὶ εὐτυχεῖς, περικλείουν καὶ ἀναφέρουν τὸ ὄνομά του. Ὑπῆρξεν ὁ ἴδιος ΕΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ, ΕΝ ΤΕΜΑΧΙΟΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, τῆς πλέον ἐντόνου καὶ τῆς πλέον ζώσης ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος. Θὰ ἠδύνατο κανεὶς νὰ βιογραφήσῃ τὸν Γεννάδιον καὶ νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι γράφει τὴν ἱστορίαν τῆς Θεσσαλονίκης. Ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἀπελευθερώσεως, ὁ Γεννάδιος, ἄξιος στρατιώτης τῆς Ἐκκλησίας, προσφέρεται εἰς τὸν ἀγῶνα, ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖ διαρκῆ θυσίαν καὶ ἀτελείωτον μόχθον, πότε ἐξ αἰτίας τῶν ἐξωτερικῶν ἀπειλῶν καὶ πότε συνεπείᾳ τῆς ἐσωτερικῆς δολερῆς διχονοίας.

Θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ ὁλόκληρον μάθημα διὰ τοὺς νεωτέρους ἡ ζωὴ καὶ ἡ σταδιοδρομία τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου. Δὲν ὑπάρχει πλευρὰ τῆς δράσεώς του ὡς ποιμενάρχου, ποὺ δὲν ἀναδίδει φῶς ψυχῆς καὶ καθαρότητα νοῦ καὶ σταθερότητα χαρακτῆρος καὶ κρίσιν ὀρθήν. Ἦτο ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐκλεκτοτέρους πολιτικούς, ἀπ᾽ ἐκείνους ποὺ ἔβλεπαν πάντοτε πολὺ μακρύτερα ἀπὸ τὸ ἀπροσδόκητον ἢ τὸ μοιραῖον παρόν, καὶ εἶχαν τὴν πρόνοιαν νὰ μὴ δειλιάσουν καὶ νὰ μὴ ἐπηρεασθοῦν ἀπὸ τὸ κύλισμα τῶν γεγονότων. Ὁ Γεννάδιος ἀντιμετώπισε τὸ ἐσωτερικὸν δρᾶμα τοῦ διχασμοῦ μὲ φρόνησιν πατρὸς καὶ μὲ γενναιότητα

εἰρηνοποιοῦ. Ταὐτοχρόνως ἐστάθη μεγαλοπρεπὴς ἐνώπιον τῶν ἐξωτερικῶν ἀντιξοοτήτων. Πολλοὶ ἀγνοοῦν ἀκόμη τὴν συμπεριφοράν του κατὰ τὴν Γερμανικὴν κατοχήν. Πολλοὶ δὲν ἔμαθαν ἀκόμη μερικὰς λεπτομερείας πού καταδεικνύουν πόσον ἀπτόητος καὶ ἀκλόνητος πρῶτος ὑπῆρξεν εἰς τὴν Ἀντίστασιν τοῦ Ἔθνους ἐναντίον τοῦ ἐπιδρομέως. Ὁ κατακτητὴς συχνὰ ἐσκέφθη νὰ τὸν ἐξουδετερώση, ἀλλὰ τελικῶς δὲν ἐτόλμα. Εἶχεν ἴσως πληροφορηθῆ τὴν ἱστορίαν τοῦ «σχοινιοῦ», εἶχεν ἴσως πεισθῆ διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀρθοδόξου Κλήρου. Ὁ Γεννάδιος, ἀπὸ τὸ πενιχρὸν γραφεῖον τῆς Μητροπόλεώς του, πτωχὸς καθὼς τὸ ποίμνιόν του, ἀδάμαστος καθὼς οἱ στρατιῶται τῆς πρώτης γραμμῆς, κατώρθωσε κατὰ τὴν κατοχὴν νὰ καταστῇ ὁ δείκτης τῆς πορείας τοῦ λαοῦ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΝ. Αὐτὸς ἦτο ὁ ἄγρυπνος προστάτης μας. Καὶ ὄχι μόνον δὲν μᾶς ἐγκατέλειψεν, ἀλλὰ καὶ ἠγρύπνησε κοντὰ εἰς τὸ δρᾶμα μας. Αἱ συμβουλαί του, αἱ ὁδηγίαι του, ἡ ἀλησμόνητη ἐκστρατεία τῶν κηρύκων τοῦ Ἄμβωνος, ἡ πρωτοπορεία του εἰς ἐνεργείας σαφῶς «Φιλικάς», ἡ συμπεριφορά του ἔναντι τῶν Γερμανῶν διὰ τὴν Βουλγαρικὴν ἀναίδειαν καὶ ἀργότερα, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν κατακτητῶν, ἡ γενναία στάσις του ἀπέναντι τοῦ ἐξόλλου κομμουνισμοῦ, ὁλόκληρες σελίδες πλουσίας δράσεως, ἀνυψώνουν τὴν προσωπικότητα τοῦ Γενναδίου, ΕΙΣ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ.

Ἐφημερὶς «**Νέα Ἀλήθεια**»

«Προφήτης μέγας πέπτωκε σήμερον ἐν τῷ Ἰσραήλ». Ἡ εὐγενὴς μορφὴ τοῦ γηραιοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γενναδίου μεταστᾶσα ἀπὸ τῶν ζώντων κατὰ Θείαν βούλησιν διαγράφεται τώρα εἰς τὸν θρησκευτικὸν καὶ ἐθνικὸν ὁρίζοντα μὲ ὅλην τὴν αἴγλην της ὡς μία ἀπὸ τὰς γνησιωτέρας μονάδας ἀτιμήτου ἀξίας ἀπὸ ὅσας παρουσίασεν ἡ ἱστορία τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν πολυτάραχον περίοδον ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος μέχρι τῶν μέσων τοῦ παρόντος.

Ἡ ἱστορία ἀναμφιβόλως θὰ ἀφιερώση ἰδιαιτέραν σελίδα εἰς τὸν ἀείμνηστον Ἱεράρχην ἐπειδὴ ἡ δρᾶσις του συνεδέθη στενῶς μὲ τὰς τύχας τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ θὰ τὴν φωτίση ἀπὸ πάσης πλευρᾶς.

Ἀνελθὼν εἰς τὸν θρόνον τῆς Θεσσαλονίκης ὅταν ὁ ἀγὼν κατὰ τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ εὑρίσκετο εἰς πλήρη ὀξύτητα, ἐτάχθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ δοκιμαζομένου ποιμνίου του, ηὐτύχησε δὲ νὰ ἴδη ἀνατέλλουσαν τὴν ἐλευθερίαν.

Κατὰ τὰ ἐπακολουθήσαντα ἔτη μὲ τοὺς πολέμους καὶ μὲ τὰς ἐσωτερικὰς διαιρέσεις καὶ μὲ τὰς ἀναστατώσεις καὶ μὲ τὴν ἐρυθρὰν θεομηνίαν, ὁ σεπτὸς Ἱεράρχης ἀνεδείχθη πάντοτε ἄξιος τῆς πνευματικῆς ἡγετικῆς θέσεώς του, μετέχων τῆς χαρᾶς καὶ τῆς πικρίας τῶν Χριστιανῶν του, καθοδηγῶν αὐτοὺς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος καὶ παραμυθῶν αὐτοὺς κατὰ τὰς χαλεπὰς ὥρας ὡς ἀληθὴς ἀγωνιστὴς τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος.

Ἐγκαταλείπων τὸν μάταιον αὐτὸν κόσμον καὶ τὸ περίλυπον ποίμνιόν του μέσα εἰς τὰς βαρείας σημερινὰς περιστάσεις, ἀφήνει ὄπισθέν του ἕνα μάθημα ἐνθέου προσηλώσεως εἰς τὸ πρὸς τὸ Γένος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν καθῆκον καὶ ἀφειδοῦς ἀναλώσεως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των. Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ ἐντονωτέρα γραμμὴ τοῦ χαρακτῆρος του. Ὀλίγοι ἀπὸ τοὺς πνευματικοὺς ἡγέτας ἠμποροῦν νὰ τὸν φθάσουν εἰς τὴν αὐτόχρημα θρησκευτικὴν συνείδησιν τοῦ καθήκοντος πρὸς τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια, εἰς τὴν ὑψηλόφρονα ἀντίληψιν τοῦ προορισμοῦ τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἀποστολῆς, εἰς τὴν ἀπαρέγκλιτον ἀφοσίωσιν εἰς τὸ ἔργον. Σπάνιοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἠμποροῦν νὰ συγκριθοῦν μὲ αὐτὸν εἰς τὰς πραγματοποιήσεις ὡς πρὸς ἄστομφον, ἀλλὰ πραγματικὸν μεγαλεῖον, ὡς πρὸς τὴν αὐστηρὰν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν ἀκριβολόγον θετικότητα μιᾶς ἡρωϊκῆς φιλεργίας.

Εἰς ὥρας σκληράς, ὡς αἱ σημεριναί, ποὺ ἀπαιτοῦν ἔντασιν ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ μορφὴ τοῦ Γενναδίου ὑψώνεται ὡς προσταγὴ καθολικῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὴν Θρησκείαν καὶ τὴν Πατρίδα, ὡς κέντρισμα ἐνεργείας, ὡς δίδαγμα χαρακτῆρος, ὡς πηγὴ καὶ κανὼν πίστεως, εἰς σχῆμα ἐκτάκτως ἐπιβλητικόν.

Ἐφημερὶς ***«Ἑλληνικὸς Βορρᾶς»***

Ἔπεσε χθὲς ἕνας μεγάλος ἥρως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους. Μία φυσιογνωμία ἔντονη καὶ καθαρὴ ποὺ ὄχι μόνον ἐπεβλήθη ὡς ἐκπροσώπησις τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ ἔφθασε, μὲ τὸ λευκὸν γῆρας, εἰς τὴν πλήρη ἐξιδανίκευσιν, οὕτως ὥστε νὰ ἀτονίσουν τελικῶς ὅλα τὰ ἀνθρώπινα στοιχεῖα καὶ νὰ μείνῃ ἡ ὡραία Βιβλικὴ μορφή, ὡς κάτι τὸ ἄϋλον, κάτι ποὺ εἶναι γεμᾶτον ἀπὸ ἠθικήν, πίστιν, ἰδέαν καὶ ξεπερνᾶ τὰ ἀνθρώπινα μέτρα καὶ ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ θαῦμα τοῦ θρύλου. Ἔτσι καὶ ὁ θρῆνος τῆς Πόλεως δὲν εἶναι ἔκφρασις ὀδύνης ἀτόμων ποὺ ἔχασαν τὸν σεβαστὸν Ποιμενάρχην, ἀλλὰ μυστικοπαθὴς καὶ συνταρακτικὴ θλῖψις ἑνὸς συνόλου θρησκευτικοῦ, μιᾶς Πολιτείας, ποὺ

κρατεῖ τὴν βυζαντινήν της παράδοσιν καὶ τὴν συνέχειαν τῶν μεγάλων συγκινήσεων τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος. . . . . . .

Περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον, ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης συνεδέθη μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἔθνους, κατά τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος. Παρηκολούθησεν ὅλας τὰς περιπετείας τοῦ Ἔθνους χωρὶς ποτὲ νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὴν τρέχουσαν πολιτικήν. Παρηκολούθησε τὰς προσπαθείας καὶ τὰς περιπετείας, μὲ πνεῦμα ἀνωτερότητος καὶ μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἰσορροπίας συνεκράτει τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ τὸν Λαόν, ἀπὸ τὰς ὑπερβολὰς καὶ τὴν ματαίαν ἀναταραχήν. Μέσα εἰς τὸν σάλον τῶν δοκιμασιῶν καὶ τῶν ἀγώνων, ὅσον περνοῦσαν τὰ ἔτη, ἐπὶ τοσοῦτον ἡ προσωπικότης του ἀνήρχετο, γεμάτη ἀπὸ γαλήνην, σύνεσιν καὶ δύναμιν.

Ὅταν ἤρχοντο ἡμέραι κρίσιμοι καὶ ὅταν ἤρχοντο ἐποχαὶ σκοτειναί, πάντοτε ὁ Μητροπολίτης Γεννάδιος εὑρίσκετο παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Λαοῦ, ἤρεμος καὶ ἀκατάβλητος ἀγωνιστὴς τῶν δικαίων του. Δραματικὸς ὑπῆρξεν ὅλως ἰδιαιτέρως ὁ ἀγών του ἐναντίον τῶν βουλγαρικῶν ἐπιδιώξεων, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς. . . . Ὁ Μητροπολίτης Γεννάδιος, ἐγέμιζε τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὴν τιτανικὴν παρουσίαν του. Εἶχε φωνὴν νεανικήν, καθαράν, κρυσταλλίνην, εἶχε καὶ ὕφος κλασσικόν, καθαρόν, λιτόν, σύντομον. Ὁ λόγος του ἦτο πάντοτε ἕνα ἀριστούργημα γεμᾶτον ἀπὸ οὐσίαν καὶ λάμψιν. Ὁ Μητροπολίτης Γεννάδιος δὲν εἶχε μόνον εὐσέβειαν, δύναμιν, εὐψυχίαν, ἀγωνιστικότητα καὶ φρόνησιν. Εἶχε καὶ τάλαντον, ὅπως ὅλοι οἱ προνομιοῦχοι ἀγωνισταί, ποὺ ἔχουν ἀνάγκην ἀπὸ τὴν θαυμαστὴν αὐτὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀπὸ τὴν ἔμπνευσιν, ἀπὸ τὸν λυρισμόν, ἀπὸ τὴν μεγάλην Τέχνην. . . . . .

Ὁ Μητροπολίτης Γεννάδιος ἐπέρασε τὴν ζωήν του, ὅπως τὴν περνοῦν αἱ ἐκλεκταὶ φυσιογνωμίαι, τῶν ὁποίων τὸ μέτωπον ἔχει θίξει ὁ δάκτυλος τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔδωσε ὅλον τὸν πλοῦτον τοῦ νοῦ καὶ τῆς μεγάλης καρδιᾶς του εἰς τὴν Χριστιανικὴν πόλιν ποὺ προστατεύει ὁ Ἅγιος Δημήτριος.

Ἐφημερὶς ***«Τὸ Φῶς»***.

Ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ χθὲς ὁ ἀπὸ ἡμερῶν ἀγωνιῶν Παναγιώτατος Θεσσαλονίκης Γεννάδιος. Ὁ σεπτὸς Ἱεράρχης ἀντεπροσώπευεν ἐκκλησιαστικὴν φυσιογνωμίαν συνετήν, λελογισμένως φιλοπρόοδον καὶ μαχητικὴν εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφεώρα τὰ δίκαια καὶ τὴν τιμὴν τοῦ Ἔθνους·

Ἠξιώθη ὁ Ἱεράρχης αὐτός, ὁ ἀπελθὼν τῆς παρούσης προσκαίρου

ζωῆς εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν ὀγδοήκοντα καὶ τριῶν ἐτῶν, νὰ συνδέσῃ τὸ ὄνομά του μὲ τὰς μεγάλας συγκινήσεις καὶ τὴν δρᾶσιν του μὲ τὰ ἱστορικώτερα γεγονότα τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος καὶ τοῦ τόπου τούτου. Ηὐτύχησε νὰ ὑποδεχθῇ τοὺς ἐλευθερωτὰς τῆς Μακεδονίας τὸ 1912 καὶ νὰ ῥάνῃ διὰ τῶν εὐλογιῶν τῆς Ἐκκλησίας τὴν γαλανόλευκον, λάβαρον ἐλευθερίας καὶ Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ ἀργότερα, εἰς προσφάτους χαλεποὺς καιρούς, τῷ ἐπεφυλάσσετο ἄλλο, βαρὺ καὶ θλιβερὸν τοῦτο καθῆκον, ὅταν ὑπεχρεοῦτο νὰ παραδώσῃ τὰς κλείδας τῆς πόλεως τοῦ Δημητρίου εἰς τὰς χιτλερικὰς φάλαγγας. Εἰς τὴν γενναίαν καρδίαν του συνεκέντρωσε τότε ἐν ὑπερηφάνῳ σιγῇ τὴν ὀδύνην τοῦ λαοῦ μας ὅλου. Οἱ οἰκειότεροι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως γνωρίζουν, ὅτι, τότε ὁ ποιμενάρχης τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης ἐπὶ πολλὰς νύκτας ἄγρυπνος, ἀνεμάσσει τὸν πικρὸν ἐθνικόν του πόνον. Γαλήνιος τώρα ἀναπαύεται ἐκεῖ, ὅπου ἀρχίζει ἄλλη, ἡ αἰωνία ζωή. Ἐν μέσῳ ἡμῶν μένει ἡ ἀγαθὴ ἀνάμνησις τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων του.

Ἐφημερὶς «***Μακεδονία***»

ΑΝΤΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Ὁ σεπτὸς ποιμενάρχης τῆς Θεσσαλονίκης ἀπεδήμησεν εἰς Κύριον. Εἰλικρινὲς πένθος πληροῖ τὴν ψυχὴν τῶν Θεσσαλονικέων καὶ τῶν Μακεδόνων καθόλου. Διότι ἦτο πράγματι ὁ νουνεχής, ὁ μετριοπαθὴς καὶ εὔστροφος κυβερνήτης τῶν τυχῶν τῆς ἐκκλησίας τῶν Θεσσαλονικέων, ἀλλὰ συγχρόνως ἡ φυσιογνωμία του ἤσκει ἐπίδρασιν ἐφ' ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Μακεδονίας. Ὁ σεβασμὸς τῶν συναδέλφων του πρὸς αὐτὸν ἦτο ἀνυπόκριτος. Ἡ αἴγλη του ἐφώτιζε τὰς λοιπὰς περὶ τὴν μακεδονικὴν πρωτεύουσαν μητροπόλεις καὶ τὸ κῦρος του ἐσκίαζε πᾶν ἄλλο ἐκκλησιαστικὸν κῦρος. Φανερὰ ἢ σιωπηλῶς ἀνεγνωρίζετο ἀπὸ ὅλους ὡς ὁ Πρῶτος μέσα εἰς τὴν χορείαν τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

Ὡς τοιοῦτον ᾐσθάνετο αὐτὸν πρὸ πάντων ἡ Θεσσαλονίκη, τὴν ὁποίαν ἐποίμανε μὲ στοργὴν ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον τεσσαρακονταετίαν. Μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἱστορικῆς πόλεως ἐδημιουργήθησαν τοιοῦτοι ψυχικοὶ δεσμοί, ὥστε μετὰ τῆς παραστάσεως τῆς Θεσσαλονίκης νὰ συνυπακούεται κατ' ἀνάγκην καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Ποιμενάρχου της καὶ αὐτὸς πάλιν νὰ μὴ εἶναι νοητὸς χωρὶς τὴν Θεσσαλονίκην. Εἶχε γίνει τρόπον τινὰ ἡ ἐντελέχειά της, ἡ δύναμις, ἡ ὁποία ἐκίνει αὐτὴν ἐκ τῶν ἔνδον, ἡ συνισταμένη τῆς ψυχῆς της. Διὰ τοῦτο ὁ ἀκλόνητος

καὶ γενικὸς σεβασμὸς τῶν κατοίκων, ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν ἐξαιρετικὴν προσωπικότητα τοῦ Γενναδίου. Διὰ τοῦτο τὸ κῦρος καὶ ἡ αὐθεντία, τὴν ὁποίαν ἀνεγνώριζαν ὅλοι ἀνεξεραίτως, χριστιανοί, ἰσραηλῖται, τέκτονες, ἀλλόθρησκοι καὶ ξένοι. Ὡς μέγας ἄρχων παλαιᾶν καιρῶν ἤσκει τὴν αὐθεντίαν αὐτήν, ἀλλὰ συγχρόνως ἐμερίμνα στοργικὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως καὶ αἱ χειρονομίαι του ὑπὲρ τῶν πνευματικῶν του τέκνων εἶχαν κάτι ἀπὸ τὸ ἦθος τῶν χειρονομιῶν μεγιστᾶνος. Ἕνα μόνον παράδειγμα. Ὅταν κατὰ τὴν κατοχὴν ἐζήτησαν οἱ κατακτηταὶ κατάλογον ὀνομάτων παρ᾽ αὐτοῦ, προκειμένου νὰ συλλάβουν πενῆντα ἐγκρίτους Θεσσαλονικεῖς ὡς ὁμήρους, ὁ ἐξαίρετος αὐτὸς ἄνθρωπος ἀπέστειλεν ἐντὸς φακέλλου τὸ ὄνομά του, χωρὶς καμμίαν λέξιν ἢ ἄλλην διευκρίνισιν. Καί, ὡς ἦτο ἑπόμενον, ἡ τόσον ἀξιοπρεπὴς διαμαρτυρία καὶ ἡ πρὸς αὐτοθυσίαν προθυμία τοῦ ἀρχιποιμένος τῆς Θεσσαλονίκης, ἐξετιμήθη δεόντως ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ, ὁ ὁποῖος παρητήθη ἐξ ἴσου σιωπηλῶς τῆς σκληρᾶς καὶ ἀδίκου ἀπαιτήσεως. Παρὰ ταῦτα ὁ ἐκλιπὼν Ἱεράρχης δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν κατηγορίαν ἐκείνην τῶν δῆθεν πατριωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἰσχυρίζοντο, ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς συνήθως, ὅτι ἔπρεπε νὰ πάρουμε τὰ βουνά, ἀδιάφοροι πρὸς τὴν δυστυχίαν τοῦ λαοῦ μας. Συνεχὴς καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ἠκολούθει μὲ ἀξιοπρέπειαν τὴν πολιτικὴν τοῦ Φαναριωτικοῦ Γεροντισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔσωζε διὰ τῶν αἰώνων τὸ ἔθνος, ἀμβλύνων οὕτω κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν σφοδρότητα τῶν πληγμάτων τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τῶν δυναστευομένων ὁμοεθνῶν καὶ ὁμοφύλων.

Τὸ κῦρος τοῦ ἀνδρὸς ἐνίσχυον αἱ πολλαπλαὶ ἀρεταί, μὲ τὰς ὁποίας ἦτο προικισμένος. Εἶχε μίαν μόρφωσιν πολυμερῆ καὶ ἁρμονικήν. Ἡ περὶ τὸ Κανονικὸν δίκαιον ἐμβρίθειά του ἦτο παροιμιώδης. Ἡ ῥητορική του δυνότης, ἡ εὐκολία τῆς ἐξευρέσεως καὶ τῆς εὐστόχου ἐκλογῆς τῶν θεμάτων, καταπληκτική. Ὡς πρὸς τὴν γνῶσιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὀλίγοι θὰ ἠδύναντο νὰ παραβληθοῦν πρὸς αὐτόν. Ἡ φιλοξενία του εἶχε γίνει θρῦλος καὶ διαβεβοημένη εἶχε καταστῆ ἡ ἀνιδιοτέλειά του. Ἡ ἀξιοπρέπεια, μεθ᾽ ἧς ἔφερε τὸ ὑψηλόν του ἀξίωμα, ἔθελγε καὶ ἐν ταυτῷ ἐκράτει εἰς ἀπόστασιν ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐπλησίαζαν. Ἡ λεπτότης τῶν τρόπων του, ἡ ἀπουσία τῆς θελήσεως πρὸς ἐπιβολήν, καθίστων πραγματικὴν ἀπόλαυσιν τὴν μετ᾽ αὐτοῦ συναναστροφήν. . . . .

Ἀλλ᾽ ὑπὲρ ὅλα αὐτὰ ὁ Γεννάδιος ἦτο κλασσικὸς ἐκπρόσωπος τοῦ πνεύματος τῆς Βυζαντιακῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως. Ἴσως ὁ μόνος μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἑλλάδος καὶ τοῦ Μητρο-

πολίτου Λέσβου. Καὶ ἀπ' αὐτῆς ἀκόμη τῆς ἐπόψεως ἦτο ὁ κατάλληλος Ποιμενάρχης εἰς τὴν κατάλληλον πόλιν, τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Βυζαντιακοῦ μας πολιτισμοῦ. Τὸ κενόν, ποὺ ἐδημιούργησεν ὁ θάνατός του, εἶναι δυσαναπλήρωτον.

Ν. Λούβαρις
Ἐφημερὶς ***«Ἐθνικὸς Κῆρυξ»***

Εἰλικρινῆ θλῖψιν προκαλεῖ ὁ θάνατος τοῦ Ποιμενάρχου τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης Παν. Γενναδίου. Κατέχων ἐπὶ τεσσαράκοντα συναπτὰ ἔτη τὴν Μητροπολιτικὴν ἕδραν τῆς Μακεδονικῆς πρωτευούσης, ηὐτύχησε νὰ εὐλογήσῃ τὸν ἐλευθερωτὴν Στρατόν μας ὡς ἄξιος συνεχιστὴς τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων τῆς ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας. Ἡ ἀπώλεια τοῦ γηραιοῦ Ἱεράρχου, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀναπτύξει λαμπρὰν χριστιανικὴν καὶ ἐθνωφελῆ δρᾶσιν εἰς τὴν σκοπιὰν τῆς Βορείου Ἑλλάδος, δημιουργεῖ πράγματι, αἰσθητὸν κενὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἐφημερὶς ***«Ἔθνος»***

Ὁ λαὸς τῆς Μακεδονικῆς πρωτευούσης, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος, πενθεῖ τὸν θάνατον τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γενναδίου, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ἐθνικὴ ἀληθῶς φυσιογνωμία. Ὁ ἐκλιπὼν Ἱεράρχης διετέλεσε Μητροπολίτης τῆς δευτέρας Ἑλληνικῆς πόλεως ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν σχεδόν, ὑποδεχθεὶς τὸν Διάδοχον Κωνσταντῖνον καὶ τὸν νικητὴν Ἑλληνικὸν Στρατὸν τὴν ἡμέραν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλονίκης, κηδεύσας, ἀργότερον, τὸν τραγικῶς δολοφονηθέντα Βασιλέα Γεώργιον καὶ συμμερισθεὶς ἔκτοτε ὅλας τὰς δυσκόλους στιγμὰς τοῦ ποιμνίου του

Εἶναι χαρακτηριστικὸν τὸ γεγονός, ὅτι, ὅταν, τῷ 1942, οἱ Γερμανοὶ κατακτηταὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Γεννάδιον τὰ ὀνόματα πεντήκοντα προκρίτων, διὰ νὰ τοὺς ἐκτελέσουν, εἰς ἀντίποινα ἑνὸς σαμποτάζ, ὁ ἀποθανὼν Ἱεράρχης ἔδωσε μόνον τὸ ἰδικόν του ὄνομα, συστήσας νὰ ἐκτελέσουν τὸν ἴδιον. Ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ἡ Ἀρχιερατικὴ σταδιοδρομία τοῦ Μητροπολίτου Γενναδίου ἐδημιούργησεν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν καὶ ἀπετέλεσε συνέχειαν τῆς φωτεινῆς πατριαρχικῆς παραδόσεως τοῦ Φαναρίου, τὴν ὁποίαν ὁ ἐκλιπὼν ἐγνώρισε καὶ ἔζησε ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν.

Ἐφημερὶς ***«Ἑστία»***

Ὁ ἀποθανὼν εἰς βαθύτατον γῆρας Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Γεννάδιος ὑπῆρξε μία ἀπὸ τὰς ἐξαιρέτους φυσιογνωμίας τῆς ἑλληνικῆς

Ἐκκλησίας. Κληρικὸς μὲ εὐρυτάτην ἀντίληψιν τοῦ ρόλου του καὶ τῶν ὑποχρεώσεών του, δὲν καθηλώθη πολὺ εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἀποκλειστικῶς θρησκευτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς δράσεως. Δὲν ὑπῆρξε πράγματι ἐκδήλωσις ἐθνικὴ ἢ κοινωνικὴ εἰς τὴν Βόρειον πρωτεύουσαν τῆς Ἑλλάδος πρωταγωνιστὴς τῆς ὁποίας νὰ μὴ ἦτο ὁ Γεννάδιος. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποὺ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ λαοῦ Θεσσαλονίκης ὑπεδέχετο τὸν ἀείμνηστον Βασιλέα Κωνσταντῖνον εἰσερχόμενον εἰς τὴν πόλιν μὲ τὸν ἀπελευθερωτικὸν στρατόν, μέχρι πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων ἀκόμη, εὑρίσκετο εἰς ἀδιάκοπον κίνησιν. Ὡς ἐμπνευστὴς καὶ ὁδηγὸς ἀφίνει τὴν προσωπικήν του σφραγίδα εἰς ὅσα μεγάλης πνοῆς καὶ εὐρυτέρας ἐθνικῆς σημασίας ἔργα ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ πρωτεύουσα τῆς Βορείου Ἑλλάδος. Ὁ θάνατος τοῦ Γενναδίου δημιουργεῖ, ἀναμφισβητήτως, αἰσθητὸν κενὸν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν.

Ἐφημερὶς ***«Καθημερινή»***

Πλήρης ἡμερῶν ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον κατόπιν μακρᾶς ἀσθενείας ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Γεννάδιος.

Ὁ μεταστὰς ὑπῆρξε τύπος ἐκκλησιαστικοῦ ἀνδρός, ὁ ὁποῖος ἀφιέρωσεν ὁλόκληρον τὴν ζωήν του εἰς δρᾶσιν ἐκκλησιαστικήν, ἀλλὰ καὶ ἐθνικὴν καὶ κοινωνικήν. Ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν ὡς Ἱεράρχης, καὶ μάλιστα ἀφ᾽ ὅτου ἐγκατεστάθη εἰς τὴν περίοπτον Μητρόπολιν τῆς πρωτευούσης τῆς Βορείου Ἑλλάδος, εἰργάσθη μετὰ δραστηριότητος, παρουσιάσας δρᾶσιν πολυμερῆ ἐν μέσῳ τοῦ ποιμνίου του. Εὐπαίδευτος ὅσον ὀλίγοι, εὐγενὴς δὲ πρὸς ὅλους καὶ ἀπηλλαγμένος πάσης ὑπεροψίας, ἦτο καὶ σταθερὸς εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν ὑψηλῶν καθηκόντων του. Δεξιὸς χειριστὴς τοῦ λόγου, τὸν ὁποῖον ἐγνώριζε νὰ πλουτίζῃ μὲ ῥητὰ καὶ νοήματα τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἀνεδείχθη συγχρόνως ὑποστηρικτὴς τοῦ οἰκοδομητικοῦ κηρύγματος καὶ τῶν Κατηχ. σχολείων καὶ ἔδωκεν οὕτω τὸ παράδειγμα Ἱεράρχου ἐνδιαφερομένου καὶ μοχθοῦντος διὰ τὴν πνευματικὴν προαγωγὴν τοῦ ποιμνίου του. Ἐπὶ πλέον ὑπῆρξε πρωτοστάτης εἰς ἔργα φιλανθρωπικὰ καὶ κοινωνικά, ὑποστηρικτὴς δὲ πάσης καλῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας.

Εἶναι λοιπὸν φυσικὸν τὸ πένθος τοῦ λαοῦ τῆς Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀειμνήστου Γενναδίου ἐγνώρισε καὶ ἠγάπησεν ἕνα καλὸν πνευματικὸν πατέρα καὶ ποιμενάρχην. Ἀλλὰ τὸ πένθος τῶν Θεσσαλονικέων εἶναι καὶ πένθος ὁλοκλήρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Εἰλικρινὴς δὲ καὶ ὁμόθυμος εἶναι ἡ εὐχὴ καὶ ἡ δέησις

ὅλων, ὅπως ὁ Κύριος ἀναπαύσῃ τὴν ψυχήν του ἐν ταῖς σκηναῖς τῶν δικαίων.

Περιοδικὸν «**Ζωὴ**»

Μορφὴ ποὺ ἐπεβλήθηκε καὶ ἔγινε διορθόδοξος μὲ τὴν προσήλωσιν στὰ ἰδανικὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους.

Στὴ σημερινὴ πολυτάραχη ἐποχή, ὄχι μονάχα γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλη τὴν Ὀρθόδοξο Ἐκκλησία καὶ ἡ σκιά του ἀκόμη ἀποτελοῦσε ἐγγύησι.

Ὁ Κύριος, ὁ Ὁποῖος τὸν ἐκάλεσε στὰ «ὑπερκόσμια σκηνώματα» γιὰ νὰ τὸν ἀναπαύσῃ, ἂς ἀναδείξῃ τὸν ἀντάξιον διάδοχόν του.

Περιοδικὸν «***Ἡ Ἀπολύτρωσις***»

ΑΠΟ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ ΑΠΟΘΑΝΟΝΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ

Ἡ Θεσσαλονίκη ἀπὸ τὸ περασμένο Σάββατο θρηνεῖ τὴν ἀπώλεια τοῦ Πνευματικοῦ της Πατέρα!

Ἡ γαλήνη τοῦ θανάτου ξαπλώθηκε στὴ Βιβλικὴ μορφὴ Του καὶ σὰν νὰ σεβάσθηκε κι' ὁ χάρος ἀκόμα τὸ θῦμά του, περιβάλλει τὸ σεπτό Του πρόσωπο μιὰ θεία μακαριότης!

Σβύσανε τὰ μάτια ἐκεῖνα ποὺ μὲ τὴν ἐπιτακτικότητα καὶ τὴν καλωσύνη τους δείχνανε τὴν ἁγιότητα τῆς ψυχῆς Του!

Ὁ ἄμβωνας ἔχασε τὸν ἐκλεκτό του,

Κάθε Του βῆμα καὶ μιὰ δημιουργία, κάθε σκέψι Του κι' ἕνας σάπφειρος, κόσμημα ἀτίμητο στὸν περίλαμπρο ναὸ τοῦ Θεοῦ!

Ἐνσάρκωσις τῆς θείας Παναγιότητος ὑπῆρξε ἡ ζωή Του.

Ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας πενθεῖ βαρύτατα καὶ σπαραγμοὶ ὀδύνης τὴν κατακλύζουν γιὰ τὸ χαμὸ τοῦ Μεγάλου ἐκπροσώπου της.

Ἡ Θεσσαλονίκη πρωτοστατεῖ στὸ ἀνέκφραστο αὐτὸ πένθος, γιατὶ ἐκτὸς τοῦ ὅτι δεχότανε ἐπὶ σαράντα χρόνια τὰ νάματα τῆς σοφίας Του, ἔχει καὶ ἰδιαίτερους λόγους νὰ πονάῃ βαθειά, γιατὶ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ἔνδοξης ἱστορίας της ποὺ εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένα μὲ τὴ μεγάλη μορφὴ ποὺ χάθηκε.

Ραγιάδες τότε οἱ πατέρες μας κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῆς σκλαβιᾶς,

τρέχανε στὸν καινούργιο τους Δεσπότη γιὰ νὰ τοὺς προφυλάξῃ, νὰ τοὺς νουθετήσῃ, νὰ τοὺς καθοδηγήσῃ καὶ νὰ τοὺς φυγαδέψῃ ἀκόμα.

Τὸν βρίσκανε πάντοτε κοντὰ σὰν στοργικὸ Πατέρα ποὺ μ' ἕνα χάδι, μ' ἕναν λόγο, μὲ μιὰ ματιὰ δίνει τὴ γαλήνη στὰ παιδιά του. Μετὰ ἦρθε ἡ μεγάλη μέρα! Ἀνάστασις τοῦ Γένους, ἡ Θεσσαλονίκη Ἑλληνική! Ἡ σημαία ἀπὸ τ' ἅγιά Του χέρια στήθηκε ψηλὰ στὸ κοντὸ τῆς Μητροπόλεως κι' ἡ γλυκειὰ φωνή Του ἀκούστηκε ὕστερα ἀπὸ αἰῶνες σκλαβιᾶς ν' ἀντηχῇ κάτω ἀπὸ τοὺς θόλους τῆς Ἁγίας Σοφίας μας. Ὁ ἔνδοξος Στρατηλάτης Κωνσταντῖνος καὶ ὁ μεγαλουργὸς Κυβερνήτης Βενιζέλος δεχθήκανε τὴν εὐλογία Του.

Ἦταν ἡ εὐτυχέστερη μέρα τῆς ζωῆς Του, καθὼς ἔλεγε!

Περάσανε χρόνια γεμάτα ἀπὸ δόξες καὶ χαρὲς μὰ ἤτανε γραφτό του νὰ γευθῇ τὸ φαρμάκι τοῦ ξεριζώματος τῆς φυλῆς μας ἀπὸ τὴν Μικρασία.

Πρωτοστατεῖ σὲ κάθε κίνηση γιὰ τὴν ἀνακούφιση τῶν ἀδελφῶν μας ποὺ φθάσανε μὲ τὸν τρόμο τοῦ ὀλέθρου ζωγραφισμένο στὰ μάτια τους.

Ὅπου περνάει ξεσηκώνει τὸν κόσμο. Χείμαρρος λόγων τὸ ἅγιο στόμα Του καὶ τὰ πάντα κατορθώνει.

Τρέχει ἀκούραστα, ἀλλοῦ εὐλογεῖ, ἀλλοῦ πείθει καὶ πάντα συγκινεῖ καὶ πάντα οἱ προσπάθειές Του στεφανώνονται ἀπὸ ἐπιτυχία.

Τὰ χρόνια περνοῦν τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο. Τὸ κορμὶ γηρασμένο πιὰ ἀπὸ τὴν τόσο ἔντονη δράση ζητάει λίγη ἀνάπαυση. Χαμένος κόπος. Ἡ ψυχή Του ἀλύγιστη παραμερίζει τὴν ἀδυναμία τοῦ κορμιοῦ Του καὶ σὰν λιοντάρι προτάσσει τὰ στήθη Του στὸν κατακτητή. . . . .

Ἀνάμεσα σὲ μύριους κινδύνους γιὰ τὴ ζωή του πέρασε κι' ἡ μπόρα τῆς κατοχῆς. Καὶ πάλι ἡ μελίρρητη φωνή του ἀκούστηκε σὰν κελάϊδημα ἀηδονιοῦ στὶς ἐκκλησίες εὐλογώντας τὸ ποίμνιό του, ἐλεύθερο πιά . . .

Τὰ δάκρυα ποὺ ξεχύνονται ἀπὸ τὰ μάτια μας μαζὶ μὲ τὸν ἀνέκφραστο πόνο τῆς ψυχῆς μας ἂς χρησιμεύσουν γιὰ ἱερὴ σπονδὴ στὴ μνήμη Του.

Κι' ἂς χαρῇ ἡ ψυχή Του, γιατὶ κι' ἐμεῖς πραγματικὰ πολὺ τὸν ἀγαπήσαμε.

Αἰωνία Του ἡ μνήμη.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΙΩΑΝ. ΚΟΝΤΟΥΛΗ
Στ' τάξις Γυμνασίου ν. τ.
Σχολῆς Βαλαγιάννη

Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ

Τῇ 24η Μαρτίου ἐδημοσιεύθη ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 54.604 διαθήκη τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Γενναδίου ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

«Ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ εἰδικώτερον ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ γραφείῳ τοῦ Μητροπολίτου, ἔνθα κληθεὶς μετέβην σήμερον τὴν 14ην Ἰουνίου 1939 ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 12ην τῆς μεσημβρίας, ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ συμβολαιογράφου τῆς Θεσσαλονίκης Γ. Δεληγιάννη καὶ τῶν γνωστῶν μοι πολιτῶν Ἑλλήνων καὶ μὴ ἐξαιρετέων μαρτύρων Βασ. Κιουρκτσίδη τυρεμπόρου, Δημ. Δεσποτίδη, ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ Ἀλεξ. Χριστίδη, ἰατροῦ, ἐνεφανίσθη ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Γεννάδιος, υἱὸς τοῦ Ἀλεξίου Ἀλεξιάδου, κάτοικος Θεσσαλονίκης, ἐν τῷ εἰρημένῳ Μητροπολιτικῷ μεγάρῳ, γνωστὸς ἐμοί τε καὶ τοῖς μάρτυσι, ἄσχετος πάσης συγγενείας καὶ σχέσεως καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ πάντων μοὶ ἐδήλωσεν ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ συντάξῃ ἐνώπιόν μου τὴν διαθήκην του. Ἐνταῦθα ἤρξατο προφορικῶς δηλῶν καὶ λέγων τὰ ἑξῆς: «Ἐγκαθιστῶ καὶ ὀνομάζω κληρονόμους μου τὰς ὀρφανὰς πατρὸς καὶ μητρὸς ἀνεψιάς μου Ἀνδρονίκην καὶ Ἀφροδίτην, θυγατέρας τοῦ Φωτίου Τσαντούδη καὶ τῆς ἀδελφῆς μου Ἀναστασίας. Εἰς αὐτὰς ἀφίνω ὡς κληρονομίαν ἐξ ἴσου τὰ ὀλίγα μετρητά μου, τὰ ἔπιπλα τοῦ κοιτῶνός μου (τῆς ἄλλης ἐπιπλώσεως ἀνηκούσης εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν μέγαρον), πάντα τὰ μαγειρικὰ καὶ ἐπιτραπέζια σκεύη καὶ τὰ σερβίτσια τοῦ μπουφέ, τέσσαρας ἕως πέντε μικροὺς τάπητας καὶ τὰς ἀρχιερατικάς μου στολάς, πλὴν τῆς ἐπιχρύσου πατερίτσας ἀνηκούσης εἰς τὴν Μητρόπολιν, δωρηθείσης αὐτῇ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Ἡρακλείας Γρηγορίου διατελέσαντος Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης καὶ ἐνταῦθα ἀποθανόντος καὶ πᾶν ἄλλο κινητόν, ἀνῆκον εἰς ἐμὲ καὶ ὅπερ ἤθελεν εὑρεθῇ κατὰ τὸν θάνατόν μου. Τὴν Βιβλιοθήκην μου, ὅμως, ἀρκετὰ πλουσίαν, κληροδοτῶ εἰς τὴν Μητρόπολιν Θεσσαλονίκης, μὲ τὴν παράκλησιν εἰς τὸν διάδοχόν μου νὰ τὴν ἐπιμεληθῇ καὶ νὰ τὴν αὐξήσῃ. Λυποῦμαι, διότι ἡ οἰκονομική μου κατάστασις εἶνε τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴ μου ἐπιτρέπῃ νὰ διαθέσω λόγῳ τοῦ ἀξιώματός μου, ἔστω καὶ μικρὰ ποσὰ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν καὶ διὰ φιλαν-

θρωπικοὺς ἐν γένει σκοπούς, οὓς ἐν τούτοις, καθ' ὅλον τὸν βίον μου ἐξυπηρέτησα προθύμως καὶ γενναιοδώρως, διότι πράγματι ἡ σημερινή μου περιουσία εἶνε πολὺ μικρὰ ὡς ἐμφαίνεται ἄλλως καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω τῶν ἀφιεμένων εἰς τὰς ἀνεψιάς μου, δι' ὃ καὶ ἀπέκλεισα ἐκ τῆς κληρονομίας πάντα ἄλλον συγγενῆ μου, ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ νὰ ἐπαρκέσουν τὰ ὀλίγα αὐτά, ἅτινα ἀφίνω εἰς τὰς δύο ὡς εἴρηται ἀνεψιάς μου. Ὑποθέτω δὲ ὅλοι οἱ συγγενεῖς μου δὲν θὰ παραπονεθοῦν διὰ τὴν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον διάθεσιν τῆς περιουσίας μου, διότι ὅλοι οἱ ἄλλοι συγγενεῖς μου περιεθάλφθησαν ἀπὸ ἐμὲ καὶ ποικιλοτρόπως ἔχουν εὐεργετηθῇ. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ εἰκοσιεπταετὲς διάστημα τῆς ἐνταῦθα ἀρχιερατείας μου δυνατὸν νὰ ἐπίκρανά τινας ἢ νὰ ἐπικράνθην παρά τινος, ζητῶ καὶ παρέχω συγχώρησιν, ἐπικαλούμενος ἐπὶ πάντας τὴν χάριν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Παναγάθου Θεοῦ». Ἐνταῦθα ὁ διαθέτων ἔπαυσε λέγων. Τὸν ἠρώτησα ἂν ἔχῃ νὰ προσθέσῃ ἄλλο τι ἢ νὰ διαθέσῃ καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ στόλου, τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τοῦ Ἀσύλου Ἀλητοπαίδων ἢ ἄλλων φιλανθρωπικῶν σκοπῶν καὶ μοὶ ἀπήντησεν ὅτι «δὲν δύναμαι ἀτυχῶς δι' οὓς λόγους ἀνωτέρω ἐξήγησα».

Οἱ Μάρτυρες | Ὁ Διαθέτης

Ὁ Συμβολαιογράφος

ΧΡΟΝΙΚΑ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

1—31 Μαρτίου 1951

Ὁ νέος Βοηθὸς Ἐπίσκοπος —Τῇ 1η Μαρτίου ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν ἐγένετο ἡ χειροτονία τοῦ νέου Βοηθοῦ Ἐπισκόπου Ι· Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης κ. Τιμοθέου ὑπὸ τὸν ψιλὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Μυρέων, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Ἀνδρέου καὶ συλλειτουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Παντελεήμονος, Κασσανδρείας Κυλλινίκου, Μεσσηνίας Χρυσοστόμου, Ζιχνῶν Κυρίλλου, Ἀργολίδος Χρυσοστόμου, Ρόδου Σπυρίδωνος καὶ τοῦ Ἐπισκόπου Εὐρίπου Ἀλεξίου. Μετὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν ὁ Θ. Ἐπίσκοπος Μυρέων μετὰ τῶν δύο προκατόχων του Σεβ. Μητροπολιτῶν Κασσανδρείας καὶ Ρόδου, ἀνελθὼν εἰς τὸ Ἀρχιεπισκοπικὸν Μέγαρον ἐδέχθη τὰ συγχαρητήρια καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου.

Τῇ 3η ἰδίου μηνὸς ὁ Θεοφιλέστατος ἀφίκετο ἀεροπορικῶς μετὰ τοῦ Ἁγίου

Ρόδου ἐνταῦθα, γενόμενος τιμητικώτατα δεκτὸς ὑπὸ ἀντιπροσώπων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ. Εἶτα κατευθυνθεὶς εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν ὑπέβαλε τὰ σέβη του εἰς τὸν Παναγιώτατον Γέροντα Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιον καὶ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ. Τὴν μεσημβρίαν μετὰ τοῦ Ἁγίου Ρόδου παρεκάθησαν εἰς γεῦμα παρὰ τῷ Παναγιωτάτῳ, ὅστις μεθ' ἱκανοποιήσεως καὶ χαρᾶς προσεφώνησεν ἀμφοτέρους. Εἰς τὸν Παναγιώτατον ἀπήντησαν καταλλήλως ὅ τε Σεβ. Ἁγ. Ρόδου καὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Μυρέων ἐκδηλώσαντες τὴν εὐγνωμοσύνην, τὸν βαθὺν σεβασμὸν καὶ τὴν υἱικὴν ἀφοσίωσίν των πρὸς τὸ σεπτὸν αὐτοῦ πρόσωπον.

Ὁ νέος Βοηθὸς Ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις ὑπὸ γονέων εὐσεβῶν τὸ 1914. Περατώσας τὰς σπουδάς του ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν λαβὼν τὸ πτυχίον του τὸ 1935 μὲ τὸν βαθμὸν «ἄριστα». Ἐγγραφεὶς μετὰ διετίαν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Πεντέλης ἐχειροτονήθη διάκονος ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου, τὸ δὲ 1940 ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος ὑπὸ τοῦ νῦν Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος.

Κατὰ τὰ ἔτη 1938—1940 ὑπηρέτησεν ὡς ἱεροκήρυξ εἰς τὸν στρατὸν καὶ ἐν συνεχείᾳ ὡς στρατιωτικὸς ἱερεὺς κατὰ τὰ ἔτη 1940—41 καὶ 1944—1946. Παραλλήλως ὑπηρέτησεν παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ 15ετίαν, διατελέσας Διευθυντὴς τοῦ Θείου κηρύγματος ἀπὸ τοῦ 1947 μέχρι τῆς ἐκλογῆς του.

Ὡσαύτως διετέλεσεν Ἱερατικῶς Προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Εἰρήνης μέχρι τοῦ 1941, καὶ ἐν συνεχείᾳ ὑπηρέτησεν μέχρι τῆς ἐκλογῆς του εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Προφήτου Ἡλιοὺ Παγκρατίου, ἀναπτύξας πολυσχιδῆ ἐκκλησιασιαστικὴν καὶ κοινωνικὴν δρᾶσιν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἵδρυσε καὶ τὸν Χριστιανικὸν Ὅμιλον Νέων, τὸ τακτικῶς ἐκδιδόμενον ἀπὸ τοῦ 1945 περιοδικὸν «Λυχνία», ἐξέδωκε δὲ πλεῖστα ἔργα καὶ μελέτας.

Διετέλεσεν μέλος τῆς Πατριαρχικῆς ἐν Δωδεκανήσῳ Ἐξαρχίας ὡς καὶ Γενικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Ρόδου, τιμηθεὶς διὰ τὰς ὑπηρεσίας του ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Β'. διὰ τοῦ Χρυσοῦ Σταυροῦ τοῦ φοίνικος.

Τὸ 1948 ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς Ἀγγλίαν ὅπου ἐμελέτησε τὰς συγχρόνους μεθόδους τοῦ ἱεραποστολικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου τῶν ξένων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, τὸν δὲ Σεπτέμβριον τοῦ 1949 ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ὡς ἐφημέριος καὶ ἱεροκήρυξ τῶν ἐν Λέρῳ Βασιλικῶν Τεχνικῶν Σχολῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος. Παρέμεινεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ Μαρτίου 1950 τιμηθεὶς διὰ τῆς εὐαρεσκείας τοῦ Βασιλέως.

Ὁ Θεοφιλέστατος ἅμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων του ἐπεσκέφθη τὰς Πολιτικάς, Στρατιωτικάς, Δημοτικάς, Ἐκπαιδευτικὰς καὶ Ἀστυνομικὰς ἀρχὰς τῆς πόλεώς μας ὡς καὶ τὸ Προξενικὸν σῶμα. Οἱ ὡς ἄνω ἐπίσημοι ἀνταπέδωκαν τὴν ἐπίσκεψιν ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει.

Θ. Λειτουργίαι.—Τὸν μῆνα Μάρτιον ὁ μὲν Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου ἐτέλεσεν τὴν Θείαν Λειτουργίαν καὶ ἐκήρυξεν τὸν θεῖον Λόγον ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ (4) καὶ Ἁγίου Δημητρίου (11), καθ' ἣν μετὰ προσλαλιὰν τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. Λ. Παρασκευοπούλου, ἱεροκήρυκος, ἐκπροσώπου τοῦ Πανογιωτάτου, ἀπεχαιρέτησεν ἐν καταφανεῖ συγκινήσει τὸ εὐσεβὲς

ἐκκλησίασμα, τὸ ὁποῖον ἀσφυκτικῶς εἶχε πληρώσει τὸν Ναόν, ὡσαύτως ἐλειτούργησεν ἐν τῷ αὐτῷ ἱερῷ ναῷ (18) εἰς μνήνην τοῦ πρὸς Κύριον ἀποδημήσαντος Παναγ. Μητροπολίτου Γενναδίου καὶ ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, πανηγυρίζοντι. (25).

Ὁ δὲ Ἅγιος Μυρέων ἐλειτούργησε καὶ ἐκήρυξε τὸν θεῖον Λόγον ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς: Ἀχειροποιήτου (4) ἔνθα μετὰ προσφώνησιν τοῦ Ἱεροκήρυκος Παν. Ἀρχιμ. Λ. Παρασκευοπούλου, ἐχαιρέτησεν καταλλήλως τὸ πολυπληθὲς εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα, Παναγίας Χαλκέων, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων (9) Ν. Παναγίας (11) καὶ Ἁγίου Δημητρίου (18).

Ἐθνικὴ ἑορτή.—Τῇ 25ῃ Μαρτίου ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας ἐψάλη δοξολογία ἐν τῷ Ἱερῷ Βυζαντινῷ Ναῷ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας προεξάρχοντος τοῦ Θ. Ἐπισκόπου Μυρέων κ. Τιμοθέου καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν Πολιτικῶν, Στρατιωτικῶν, Δημοτικῶν, Ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ Προξενικοῦ Σώματος.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν ὁ Θεοφιλέστατος καὶ οἱ ἐπίσημοι μετέβησαν εἰς τὸ Ἡρῷον Γ.Σ.Σ., ἔνθα κατετέθησαν στέφανοι πρὸς τιμὴν τῶν ὑπὲρ Πατρίδος πεσόντων.

Μετὰ ταῦτα οἱ ἐν τέλει μετέβησαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἔνθα ἤκουσαν τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας λεχθέντα ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς κ. Γ. Κόλια ἐν τῇ Αἰθούσῃ τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἀκολούθως μετέβησαν εἰς τὴν Πλατεῖαν Ἀριστοτέλους ἔνθα παρηκολούθησαν ἀπὸ εἰδικῆς ἐξέδρας τὴν παρέλασιν τῶν στρατιωτικῶν τμημάτων, ὀργανώσεων καὶ σχολείων.

Μετὰ μεσημβρίαν ὁ Θεοφιλέστατος παρέστη εἰς ἑορτὴν τῶν Δημοτικῶν σχολείων διοργανωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Παιδικοῦ Τμήματος τῆς Χ.Α.Ν.Θ. ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ ἑορτῇ, ἐν τῷ Πανεπιστημιακῷ Γυμναστηρίῳ, ὅπου καὶ ἔψαλε ἐπιμνημόσυνον δέησιν ὑπὲρ τῶν πεσόντων.

Ὡσαύτως ὁ Σεβ. Ρόδου παρέστη τὴν 23ην Μαρτίου εἰς τὴν παρέλασιν τῶν μαθητῶν Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, τὴν 24ην εἰς ἑορτὴν τῆς Σχολῆς Τυφλῶν, τὴν δὲ 25ην εἰς ἐθνικὰς ἑορτὰς τῶν Σχολείων Νεαπόλεως, Ἀμπελοκήπων, Μαινεμένης, εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν καὶ εἰς τὴν τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ὁ δὲ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Μυρέων παρέστη τῇ 24ῃ εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν Δ΄. καὶ Στ΄. Γυμνασίων ἀρρένων, τῇ δὲ 25ῃ εἰς ἑορτὴν τῶν Νυκτερινῶν Σχολῶν τῆς Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας, πρὸς τοὺς μαθητὰς τῶν ὁποίων καὶ ὡμίλησεν ἐπικαίρως.

Ἀμφότεροι οἱ Ἱεράρχαι παρέστησαν καὶ εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος ἡ «Ἀπολύτρωσις» εἰπόντες τὰ προσήκοντα.

Χοροστασίαι. Τελεταί.—Τὸν Μάρτιον (4) ὁ Θεοφιλέστατος παρέστη καὶ ἐτέλεσεν τὸν ἁγιασμὸν ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τοῦ Ἠλεκτρικοῦ ὑποσταθμοῦ Τούμπας, τῇ 11ῃ ἰδίου τὸν ἐτήσιον ἁγιασμὸν τῆς Ὁμοσπονδίας Ἀναπήρων καὶ Θυμάτων πολέμων, ὅπου καὶ ὡμίλησε καταλλήλως, τῇ 15ῃ ἰδίου, ἐτέλεσεν ἁγιασμὸν εἰς τὴν Παιδόπολιν Ἅγ. Δημήτριος, ὑπὲρ τῶν ἐπαναπατρισθέντων ἐκ Γιουγκοσλαβίας Ἑλληνοπαίδων, πρὸς οὓς ἀπηύθυνε πατρικοὺς λόγους καὶ τῇ

18η ἐτέλεσεν ἐπίσης ἁγιασμὸν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Μοναστηριωτῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἐμποροβιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου.

Ἐχοροστάτησεν δὲ καὶ ἐκήρυξε τὸν θεῖον Λόγον ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγ. Γρηγορίου Παλαμᾶ κατὰ τὸν κατανυκτικὸν ἑσπερινὸν τῆς Κυριακῆς τῆς Τυροφάγου (συγχώρησις) ἐν συρροῇ χιλιάδων Χριστιανῶν.

Τῇ 12η ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ αὐτῷ Ἱερῷ Ναῷ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Μ. Ἀποδείπνου, μετὰ τὸ τέλος τοῦ ὁποίου ὡμίλησε περὶ τοῦ ἐράνου ὑπὲρ τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν κατεστραμμένων Ἱερῶν Ναῶν πρὸς τοὺς ἐπὶ τούτῳ κληθέντας Κατηχητὰς καὶ Κατηχητρίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Τῇ 18η ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν κατανυκτικὸν ἑσπερινὸν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Δημητρίου κατὰ τὸν ὁποῖον ἔψαλε ἐμμελῶς Βυζαντινὴ Χορῳδία. Τῇ 23η ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Μηνᾶ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν «Χαιρετισμῶν» καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ζωοδόχου Πηγῆς Ἑπταλόφου καὶ τῇ 24η ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ κατὰ τὸν Μ. Ἑσπερινὸν καὶ τὴν Λιτάνευσιν τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Ἁγίου.

Ὁ δὲ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου ἐχοροστάτησε καὶ ὡμίλησε ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Δημητρίου κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν «Χαιρετισμῶν» (23) καὶ ἐν τῷ πανηγυρίζοντι ἱερῷ Ναῷ Εὐαγγελιστρίας Νεκροταφείου κατὰ τὸν Μ. Ἑσπερινόν (24).

Συνεδρίαι.—Κατὰ τὸν Μῆνα Μάρτιον συνῆλθον ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει καὶ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου: Τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον, τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα, τὸ Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον καὶ οἱ Φίλοι τοῦ χωριοῦ

Ἔρανος διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν Ἱερῶν Ναῶν.—Ἅμα τῇ συγκροτήσει τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐράνου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, συνῆλθεν αὕτη εἰς ἐπανειλημμένας συνεδριάσεις ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Θεοφιλεστάτου διὰ τὴν ὀργάνωσιν αὐτοῦ. Πρὸς τοῦτο συνεκάλεσεν εἰς εἰδικὰς συσκέψεις τὸν Ἱερὸν Κλῆρον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τοὺς Διευθυντὰς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, τοὺς Τομεάρχας κληρικοὺς τοὺς ἐπιφορτισθέντας διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ἐράνου ἐν τῇ πόλει, τοὺς ἐφημερίους Προϊσταμένους ἐνοριακῶν ἐπιτροπῶν ἐράνου, τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τοὺς ἱεροκήρυκας τῆς Ἐπαρχίας καὶ τὰ μέλη τῶν Συνεργείων τῶν Ἐνοριῶν τῆς πόλεως.

Διορισμὸς Τοποτηρητοῦ Ἱερᾶς Μητροπόλεως.—Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ἀνήγγειλε τὸν διορισμὸν τοῦ Θ. Ἐπισκόπου Μυρέων ὡς Τοποτηρητοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσ)νίκης διὰ τοῦ κατωτέρου τηλ]ιος.

Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Μυρέων Τιμόθεον

Θεσσαλονίκην

Συμφώνως ἄρθρῳ 14 Καταστατικοῦ Χάρτου διορίζομεν ὑμᾶς Τοποτηρητὴν χηρευσάσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ Πρόεδρος

Εἰς τὸ ἀνωτέρω τηλεγράφημα ὁ Θεοφιλέστατος ἀπήντησε ὡς ἑξῆς:

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
κύριον Σπυρίδωνα
Πρόεδρον Ἱερᾶς Συνόδου
Ἀθήνας

Εὐγνωμόνως ἀποδεχόμενος ἀνάθεσιν Τοποτηρητείας χηρευσάσης Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης ὑποβάλλω ὑμῖν εὐχαριστίας προσπαθήσω ἀνταποκριθῶ ὑμετέραις εὐχαῖς ἀνατεθέντα μοι καθήκοντα Ὑμετέρας προσδοκίας.

Βαθυσεβάστως
† Μυρέων ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Διαλέξεις.—Ὁ Θ. Ἐπίσκοπος Μυρέων κ. Τιμόθεος παρέστη κατὰ τὸν μῆνα Μάρτιον εἰς τὰς κάτωθι διαλέξεις:

Τῆς Dr. Kathryn Ward μὲ θέμα «Ἡ πνευματικὴ ζωὴ εἰς τὴν Ἀμερικὴν» (4). Τοῦ κ. Ἀθ. Παπαευγενίου, Γ. Ἐπιθεωρητοῦ Ξένων καὶ Μειονοτικῶν σχολείων, μὲ θέμα «Ἡ Γλωσσικὴ ἀφομοίωσις τῶν ξενογλώσσων Ἑλλήνων». (9).

Τοῦ καθηγητοῦ κ. Π. Ζέπου, μὲ θέμα «Ὁ Ἰδεαλισμὸς ὡς κοσμοθεωρία» (15). Καὶ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ι. Σάντη, μὲ θέμα «Πέντε ἔτη ἐφαρμογῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος». (15).

Κηδεῖαι Ἱερέων.—Ὁ Θ. Ἐπίσκοπος προέστη τῆς ἐν τῷ Ι. ναῷ Νέας Παναγίας κηδείας τοῦ ἱερέως Φωτίου Παπαδοπούλου, ἐφημ. ἁγ. Μηνᾶ καὶ τῆς κηδείας τοῦ ἐφημερίου Λητῆς Παπᾶ Χρυσάνθου Ζαμπούλη, ἐκφωνήσας καὶ ἐπικήδειον λόγον.

Διάφορα.—Ἀξιοχρέῳ Ἐκκλησιαστικῇ προνοίᾳ ὁ Αἰδεσ. Παπᾶ Βασίλειος Καϊμάκης, ἐφημέριος ἁγ. Σοφίας, μετέβη τῇ 23ῃ Μαρτίου εἰς τὴν Διοίκησιν Καταδρομῶν καὶ ἐτέλεσε ἐπιμνημόσυνον δέησιν ὑπὲρ τῶν πεσόντων, ὁμιλήσας πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας καταλλήλως.

Ὁ Αἰδεσ. Οἰκ. Μιλτιάδης Μακρίδης, Προϊστάμενος Ἁγ. Τριάδος, ἐτέλεσε τὴν θείαν λειτουργίαν εἰς τὰς Β΄. Ἐπανορθωτικὰς φυλακὰς ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ ἑορτῇ, καὶ ὁ αἰδ. Π΄΄Χρῆστος Κατσουγιαννόπουλος, ἐφημέριος Ἁγίου Μηνᾶ, συνώδευσεν ὁμάδα Φοιτητῶν εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ)νίκης υἱοθετηθὲν χωρίον «Πρόμαχοι» ἔνθα ἱερούργησε καὶ ὡμίλησεν καταλλήλως.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ 19ης ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς ἑορτασμοῦ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, Καθηγητὴς Ἀμίλκας Σ. Ἀλιβιζᾶτος, ἀνακοινοῖ ὅτι ἤρξατο ἡ ὀργάνωσις τῶν ἑορτῶν τῆς χιλιοστῆς ἐνεακοσιοστῆς ἐπετειείου τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς Ἑλλάδα καὶ συνεπῶς εἰς Εὐρώπην.

Ὁ ἑορτασμὸς θὰ λάβῃ μορφὴν προσκυνήματος εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὁποῖα ἐπεσκέφθη καὶ εἰς τὰ ὁποῖα ἐκήρυξεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Φιλίππους, Ἀπολλωνίαν, Βέρροιαν, Θεσσαλονίκην, Νικόπολιν, Κρήτην, Ρόδον, Κόρινθον, Ἀθήνας.

Εἰς τὸν ἑορτασμὸν προσεκλήθησαν ὅπως συμμετάσχωσιν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν καὶ διάφοροι Θεολόγοι ἀσχολούμενοι εἰδικῶς μὲ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον.

Τὸ προσκύνημα θὰ γίνῃ διὰ ναυλωθησομένου ἀτμοπλοίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἐπιβῶσιν οἱ προσκεκλημένοι καὶ οἱ ἐπίσημοι. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πλοῦ θὰ δοθῶσιν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου σχετικαὶ πρὸς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον διαλέξεις ὑπὸ ἡμετέρων καὶ ξένων ἐπιστημόνων. Εἰς δὲ τὰ μέρη τῶν σταθμῶν τοῦ Ἀποστόλου θὰ γίνουν θρησκευτικαὶ τελεταί, διαλέξεις ὑπὸ ἡμετέρων καὶ ξένων καὶ σχετικαὶ δεξιώσεις.

Πιθανῶς θὰ κοπῇ ὀρειχαλκίνη ἀναμνηστικὴ πλάξ, ἥτις θὰ προσφερθῇ εἰς τοὺς συμμετέχοντας εἰς τὸν ἑορτασμόν.

Τὸ ὁριστικὸν πρόγραμμα καταρτισθὲν ἤδη θὰ δημοσιευθῇ εἰς ἰδιαίτερον τεῦχος καὶ θὰ ἀνακοινωθῇ προσεχῶς.

Πρὸς τοὺς κ. συνδρομητὰς

Παρακαλεῖσθε ὅπως ἐμβάσητε διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς τὴν ἐτησίαν ὑμῶν συνδρομὴν εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ περιοδικοῦ.

Ἐτησία συνδρομὴ	Δρχ.	20.000
Διὰ τὰς Ἱ. Μονάς, Σχολικὰς Βιβλιοθήκας, καὶ Σωματεῖα	Δρχ.	30.000
Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν	Δολλ.	10

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ "ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ"
Διεύθυνσις : Ἱερὰ Μητρόπολις — Τηλέφ. 56 - 06 — Θεσσαλονίκη

Τύποις: Μιχ. Τριανταφύλλου